

O chudobě z různých stran	7 - 11
Když císařpán ráčil vydal toleranční patent	19
Prázdninové ohlédnutí potulného kazatele	21
Diakonie: Odsouváme seniory na vedlejší kolej	34

CHUDOBA

Patřím k nejstarší věkové skupině v tomto státě, tedy k lidem nad pětasedmdesát let, a je mně protivné, že moji „vrstevníci“ si pořád stěžují. Kdybychom se srovnávali se světem, tak jsme všichni boháči, neboť dle Světové banky je považován za ohroženého chudobou takový člověk, který musí vystačit s 1,24 dolaru na den. Takových lidí žije na této planetě více než jeden a půl miliardy! *Nikdy jsem si nepřipadala chudá, Jiřina Šiklová | 8*

Děkání za úrodu
foto: Pavel Capoušek

ÚVODNÍK

3 Chudí a přitom bohatí – *D. Ženatá*

AKCENT

4 Dobrovolníci míří k potřebným – *DaZ*

BIBLICKÁ ÚVAHA

5 Chudoba a Slovo – *D. Knotek*

TÉMA

7 Nikdy jsem si nepřipadala chudá – *J. Šiklová*

10 Bez peněz a bez domova – *T. Prasličková*

11 Chudoba v sociálním státě – *J. Trusínová*

OTÁZKA NA TĚLO

13 Co považujete za chudobu?

CÍRKEV ŽIJE

17 Hudba jako Boží dar – *J. Mostecká*

18 Varhanní kurz v příjemné společnosti

– *H. Hašek*

19 Když císařpán ráčil vydat toleranční patent...

– *Š. Grauová*

21 Prázdninové ohlédnutí – *Pb+*

22 I malá pomoc může být ku prospěchu

– *J. Klubalová*

23 Odpovědný život v kontextu křesťanské naděje – *I. Mužátková*

24 Josef B. Souček – *P. Pokorný*

ZPÍVANÁ LITURGIE

26 Sbory s původní luterskou liturgií – *E. Baťová*

CÍRKEV SLOUŽÍCÍ

28 Český dlužník volí pštroší taktiku.

Rozhovor o exekucích s J. Proškem – *J. Mamula*

32 Každý, kdo má diář a měkké srdce – *T. Pavelka*

DIAKONIE

34 Odsouváme seniory na vedlejší kolej, nechuzujeme se o něco? – *P. Hanych*

36 Invalidní vozíky z USA pomohou potřebným – *hrp/ph*

SLOVO

37 Církev, presbyter, farář. Katechismus pro rodiče – *M. Bárta*

38 Pohnuté století v osudech našich bližních – *P. Čapek*

39 Podnětná kniha o Petru Pazderovi Paynovi – *J. Šulc*

40 Sláva vítězům, čest poraženým aneb Ameriku objevili bezdomovci – *A. Plachý*

42 „Za všechny peníze“ – *G. Fraňková Malinová*

ÚVODNÍK

Chudí a přitom bohatí

Na nedostatek financí si asi občas posteskneme mnozí. Ach, to a to by se mi líbilo mít, tam bych rád jel! Zároveň nás evangelická strážlivost drží při zemi: dluhy ne!

Chudobu – hlavně tu materiální – nahlížíme v tomto čísle z více stran. A jak v článku věnovaném chudobě seniorů optimisticky rozebírá socioložka Jiřina Šiklová, starší lidé nějak dramaticky nežijou, jen si možná častěji postesknou. Hůře na tom podle ní jsou rodiny s více dětmi, kde peníze domů přinášejí jen jeden z rodičů. A takových rodin je v našich sborech hodně, včetně farářských. Naštěstí fungují putující pytle dětského oblečení a velká solidarita v širších rodinách, mezi přáteli i ve sborech. Sama vděčně vzpomínám na to, jak když nám v době dennodenního praní čtvrtých plenek dosloužila pračka, jedna starší osamělá sestra ze sboru se decentně optala, kolik že taková pračka stojí, protože sama automatickou neměla, a koupila nám novou.

Chudoba bezdomovců či sociálně slabých – to už je nouze, někdy i bída, jak píše zkušené sociální pracovnice. Často bludný kruh, nebo dokonce spirála vedoucí k sociálnímu vyloučení. A stejně je to chudoba stále relativní. Vždyť v našem bohatém a sociálně zabezpečeném srdci Evropy hlady nikdo neumírá.

S chudobou souvisí nebezpečí dluhů a následných exekucí. V tomto čísle si můžete přečíst rozhovor s prezidentem Exekutorské komory Jiřím Proškem, po jehož přečtení se možná na mnohé záležitosti budete dívat jinak.

Materiální nedostatek není dlouhodobě nic příjemného, ale bohatství můžeme měřit i jinak. Bohatstvím vztahů, pomoci a lásky. K odhodlání a skutkům v této oblasti nepotřebujeme ani korunu. A kdo by o tom měl vysílat signály do svého okolí, když ne my, křesťané.

Inspirativní čtení přeje všem čtenářům

Daniela Ženatá

Dobrovolníci míří k potřebným

Občanské sdružení Servitus vysílá mladé lidi do roční služby

Deset mladých lidí z Německa se letos rozjede po celé České republice. Jedna dívka bude pomáhat v brněnské Charitě, mladík v židovské obci v Brně. Další se uplatní v památníku v Terezíně a Lidicích, jiní při práci s Romy v Ostravě a Českém Brodě, další v Olomouci, Českých Budějovicích a na několika dalších místech. Většina nových dobrovolníků má po maturitě a před dalším studiem je čeká roční pobyt v Česku. Jsou odhodláni pracovat za stravu a kapesné tam, kde je to potřeba.

Dobrovolníci mají za sebou seznamovací a informativní kurz i pár hodin výuky češtiny. Představili se přítomným hezky česky. Stanislava Šimuniová z občanského sdružení Servitus koordinuje jejich práci a připravuje několik dalších setkání během dobrovolnického roku. Předseda občanského sdružení Martin Řeháček všechny dobrovolníky přivítal a pozdravil. „V době, kdy mnozí myslí hlavně na peníze, darujete rok života dobrovolné službě, toho si velice vážím. Samozřejmě, že také něco dostanete, a je to něco, co se koupit nedá,“ řekl. Řeháček vyzdvihl také zájem mladých

lidí o problémy předchozích generací. Někteří dobrovolníci budou navštěvovat lidi, kteří prošli koncentračními tábory. „Vyrazit do ciziny, poprat se s cizím jazykem a jinou mentalitou, navíc tam pomáhat, je velice náročné. Přeji vám, aby rok v Česku pozitivně ovlivnil váš další život,“ dodal předseda sdružení.

Servitus je organizace vytvořená zástupci křesťanských církví a židovských obcí v České republice za účelem rozvoje dobrovolné služby. Připravuje mladé lidi na službu v různých charitativních organizacích a následně je během jejich působení provází. Servitus byl založen v roce 2003 a úzce spolupracuje s německou organizací Akce smíření a mírové služby (ASF, www.asf-ev.de), která se zabývá otázkou usmíření, poučení z minulosti, otázkou překonávání nacionalismu, totalitních režimů a jejich zločinů. V dubnu 2013 oslaví Servitus desetileté jubileum v Českých Budějovicích za přítomnosti zástupců partnerských organizací. (Více na www.servitus.cz)

DaZ

Chudoba a Slovo

„Pro útlak ponížených, pro sténání ubožáků teď povstanu,“ praví Hospodin, „daruji spásu tomu, proti němuž svévolník soptí.“ (Žalm 12)

Z devítiveršového žalmu může čtenáři a čtenářce s vlastní životní situací a zkušeností rezonovat mnohé. Zdá se, že srdce jde tu napravo, tu nalevo, jazyk šálí, jak si vlastní profit žádá, svévolníci mají prě.

Starý zákon dobře zná a barvitě popisuje situaci lidí, kteří se setkali s útlakem a bezprávím, například i jako obyvatelé okupovaných území. I chudobou, ve smyslu nedostatku nejruznějšího charakteru, jsou dějiny biblického svědectví protkány dokonale.

Je pozoruhodné, jak bohaté svědectví o chudobě v Písmu najdeme. Mimořádně zdůrazňována je i péče o chudé, jíž se Izrael od okolních národů výrazně odlišoval. Je to samozřejmost, nebo dokonce povinnost? Svědectví víry bez sociální etiky není úplné. Při četbě Písma se často setkáváme s myšlenkou, že chudoba a nespravedlivé poměry v tom nejširším smyslu slova, jsou výsledkem svévole. Je-li porušen vztah člověka k Bohu, odráží se to i ve vztazích mezi lidmi. Tyto dvě veličiny od sebe nelze odtrhovat, jako nelze oddělit Boží lásku k člověku od lásky člověka k člověku či rozpúlit dvě desky Desatera.

V Novém zákoně jde Ježíš Nazaretský ještě dál. Dnešními slovy by se dalo říci, že bez ohledu na veřejné pohoršení pozitivně diskriminuje marginalizované skupiny a aktivně je zapojuje do příběhu zaslíbené spásy. Nejenže ukládá starat se o chudého a přát mu stejná práva, ale bez aktivního úsilí o pomoc sobě a druhým je spása daleko. Pátá kapitola Jakubovy epištoly velmi radikálně popisuje relativní hodnotu bohatství, jak to známe například z druhého Izajáše a jeho kritiky navrátilců z exilu aj. Řeč žalmisty je

vystavěna tak, že se nápadně podobá řeči proroků – popis nedobré situace, téma pomíjivosti kvítí, nabytého bohatství a života, a konečně to nejdůležitější – ujištění, že Bůh je s námi, že slyší, že nezapomíná, že stojí při člověku a stejně jako ho střežil včera, bude ho střežit i dnes a zítra.

Žalmista volá z hloubi duše. Sloveso volá zmiňuji v souvislosti se čtvrtým a pátým veršem proto, že tu jde o působení Slova s velkým S. Svědci víry jsou „akční“, vyvíjejí činnost. Bez působení Slova se křesťanská víra se neobejde, zvláště v písmácké tradici naší církve, kterou bych nejraději viděl jako „civilní církev Slova“. Slova, které má „akční“ charakter ve svém poslání i v tom, k čemu vede. Ano – to Slovo, o kterém čteme na prvních řádcích Bible, Slovo Boha Hospodina, uzavírajícího smlouvu s jeho lidem, Slovo odpuštění a nového začátku, Slovo proroků, Slovo ujištění a plné naděje, Slovo, před které v bázni předstupujeme. Nejde tu ovšem o žádnou argumentační eskapádu, kterou vše zaštitíme a zadusíme. To důrazně připomíná čtvrtý verš, kde se mluví o „velikášském chvástání“. Řeč je o pozvání k živé víře a život poměřovaný jejími těžko naplnitelnými nároky.

Na poli tak bohatém, jakým je Bible, může řeč o pomoci a respektu vůči chudým, jakož i malá analýza zvěstování a následování slova – Slova, působit nanejvýš úsměvně a klišovitě. Dokud je ale co uskutečňovat, dokud má církev i našinec čas se takovým „kliše“ zabývat, nikdy se z něho tak docela kliše nestane. Je totiž co naplňovat, nad čím meditovat, co reflektovat a čím žít.

Daniel Knotek, student bohosloví

TÉMA – CHUDOBA

Modlitba

Ty, Hospodine, ochuzuješ i zbohacuješ,
ponižuješ a též povyšuješ.
Ty jsi chudým slíbil své království.

Dej jim trpělivost,
obrať jejich pohled k nebi.
Vyhladej ze země lichvu,
vyslyš ty, kterým je zadržována mzda;
nás bohaté upomínej,
že všechno naše bohatství vezme za své.

Dej, ať dojdeme tvé nebeské hostiny,
ať jsme oblečeni v zářící šat
a přebýváme před tvou tváří.
Amen

Modlitba Tomáše Pavelky, foto Olga Stráníková

Chudoba není bída

Až čtvrtina českých rodin se prý považuje za chudé. Asi se shodneme, že pojem chudoba je velmi relativní. V porovnání s životním standardem například afrických rodin, o kterých jsme psali v *Českém bratru* 7/2012, si žije i zmíněná čtvrtina českých rodin velmi blahobytně. Poválečné generace u nás už nepoznaly bídu, kdy se uléhalo s kručícím žaludkem.

Dnes umíme hmotný nedostatek řešit. Existuje životní minimum a různé dávky. Horší je to se vztahy, s pocitem, že je nemožné ovlivnit dění ve společnosti, s poklesem solidarity a na druhé straně s důrazem na úspěch a výkon. To vše vede

v důsledku k sociálnímu vyloučení některých jedinců nebo skupin. Starých, lidí neschopných si věci zavčas uspořádat, bezdomovců, menšin v ghettech.

V následujících příspěvcích se dočtete o chudobě starších lidí, o chudobě sociálně slabých a bezdomovců. Naštěstí existuje spousta neziskových organizací, aktivních sborů i středisek Diakonie, které se k podobám novodobé chudoby staví čelem a pomáhají potřebným. Je to dobrá parketa pro každého, kdo by rád svůj křesťanský postoj přetavil v konkrétní čin. **DaZ**

CHUDOBA STARŠÍCH

Nikdy jsem si nepřipadala chudá

Kdyby moje matka žila ve stáří sama, neměla by na byt, elektřinu ani telefon

Chudoba je vždycky relativní. Záleží na tom, s kým se kdo z nás srovnává, koho považuje za svého blízkého, komu by se chtěl či měl podobat, co se od něho očekává. Nejvíce náš pocit chudoby vzbuzuje srovnání naší osobní životní úrovně s lidmi svého věku a své sociální vrstvy.

Dávno jsem uklízela a v jedné skoro zapomenuté části skříně jsem našla velkou krabici s různými kousky látek. U „kapny“, tedy povlaku na deku, bylo rukou mé maminky napsáno: sešít uprostřed, zmenšit na dětskou postýlku. V dalším balíčku byly zbytky od starých džínů, tedy texasek, jak se tomu kdysi říkalo, pak krabice s odstříhanými knoflíčky, které se také daly nějak použít. V další části přešívané šaty na moji kdysi ještě malou dcerku, jinde kabátek

s prodlouženými a nadpletenými rukávy, dřevěný hříbek na „štupování“ ponožek a pytlíček s klubičky ze zbytků bavlnek, na různé sešívání a látání... A tak bych mohla pokračovat. Je to doklad, jak se v době, kdy jsem měla malé děti,

Termín „ohrožení pádem do chudoby“ jsme neznali. Pojem chudoba vymizel z oficiálního slovníku a místo něho se používalo ve statistikách „počet obyvatel s omezenou možností spotřeby“. To byl termín pro chudé.

tedy v letech šedesátých a sedmdesátých, muselo šetřit. Přitom jsme nebyli chudí. Všichni jsme byli vysokoškoláci, všichni zaměstnaní na docela přijatelných místech, otec pracující důchodce, lékař, matka na bytovém podniku. ►

Všichni s tehdejší průměrným platem. V bytě, ve kterém jsem se kdysi narodila a dohromady bydlela se svými rodiči, manželem a dvěma malými dětmi. Ve všech pokojích rozkládací gauče, abychom se tam všichni vešli. Činži jsme pochopitelně platili dohromady. Nepřipadala jsem si chudá, protože tak žila většina lidí kolem mne, spíš jsem se měla lépe. Nikdo z nás nejezdil do zahraničí na dovolenou, ale jen na závodní chatu na víkend do Pece, v létě asi dvakrát jsme byli se stanem u Balatonu. Nikdo z mých přátel nejezdil dále. Vlastně ano, jednou jsme jeli do Bulharska a jednou do hor do Rumunska. Nepřipadala jsem si chudá, protože tak jako my žila většina lidí kolem mne a věděla jsem, že to stejně nemohu nijak změnit. Těch, kteří v té době byli „opravdu bohatí“, těch bylo málo. Lépe řečeno, nebylo jich málo, ale nebyli vidět. Bohatství tehdy bylo jasně vázáno na nějakou formu konformity s tehdejší politickým režimem, s podbízením se, tedy s podřízením sebe sama. Rudému právu se sice nevěřilo, ale statistiky o tom, jak se máme dobře, byly na každém rohu, v každých novinách, v každých zprávách. Paralelně s tím se objevovaly i zprávy o hladu v Africe, o vzpourách v Bolívii,

o převratech v Indonésii, Malajsi, stávkách ve Frankfurtu a demonstracích v Chicagu. Sice ti demonstranti byli – z našeho hlediska – dobře oblečení, ale asi opravdu nebyli spokojeni, když riskovali svoje propuštění ze zaměstnání proto, aby projevíli svůj názor. To jsme tady taky znali, ale nepsalo se o tom.

Důvodem sestěhování bylo i to, že v době socialismu nebyl dostatek škokle a jeslí pro děti. Říkávalo se, že dívka má mít BB.

Tedy ne proporce jako Brigitte Bardotová, ale byt a babičku.

Ani moje maminka, která se mnou až do své smrti bydlela, si nestěžovala. Její penze stačila přesně na zaplacení činže za byt. Tedy když k tomu přidala ještě 60 korun a 2 koruny poštače za donesení penze. Z ruky do ruky. Nikoho z nás by nenapadlo, že kdyby moje matka žila sama, že by neměla nejen na byt, ale ani na elektrinu, topení, telefon. Tak se to nepočítalo. Proč? Protože tak žili všichni. Tedy naprostá většina spoluobčanů. Termín „ohrožení pádem do chudoby“ jsme neznali. Pojem chudoba vymizel z oficiálního slovníku a místo něho se používalo ve statistikách a demografických časopisech „počet obyvatel s omezenou možností spotřeby“. To byl termín pro chudé. Tehdy zde běžel film, myslím že francouzský, o tom, jak mladí, velmi mladí lidé, kteří jsou nezaměstnaní, jedou na dovolenou jen se stanem do Itálie, protože jsou tak chudí, že si nemohou dovolit jet jinak než k moři a nemohou se ubytovat v hotelu. Do hotelů chodí jen snídat a večeřet. My si na svoje dovolené nosili propanbutanový vaříč a dva ešusy a vzpomínám si, že jsem i v Tatrách nebo v NDR u Baltu dělala dětem knedlíky z pytlíku. Brambory nosit do Nízkých Tater bylo nepohodlné a knedlíků z prášku se děti více najedly.

Koncem let sedmdesátých jsem pracovala na geriatrickém oddělení v Thomayerově nemocnici. Staří lidé tam byli hospitalizováni v léčebně dlouhodobě nemocných a dostat se do domova důchodců bylo skoro nemožné. Trvalo to několik let od podání přihlášky, kterou musel potvrdit ošetřující lékař, obvodní lékař, udělat tam sociální šetření a doložit, že dotyčný nemá možnost jiného zaopatření. Staří lidé tam rádi

zůstávali a jejich příbuzní to chtěli také. Vnuci, případně děti, mohli používat jejich byt a nemuseli ho vyklidit a „odevzdat“ jako protihodnotu toho, že staří dostali umístěnku do domova důchodců. Říkávalo se, že domovy důchodců jsou „pomstou za jesle“, tedy za to, že rodiče dávali svoje děti od malinka do jeslí. Byl to vtip, ale vystihoval realitu začátku let osmdesátých. Když někdo ležel na elděnce, (na pokoji bylo třeba dvanáct pacientů), dostával plnou penzi. Kdyby byl v domově důchodců, musel by svůj důchod odevzdat do domova a on i jeho rodina by přišli o příjem. Dnes je to taky tak, nedělám si iluze o současnosti!

Tehdy jsem také občas přednášela geriatrickým sestřám a z pověření svého pana primáře J. A. Trojana jsem stále jim opakovala, že by měly přimět staré lidi, aby si včas vyměnili svůj byt za menší, pohodlnější, za takový, ve kterém se nemusí nosit uhlí do kamen a hlavně je v nižším patře. V přednáškách jsem uváděla a citovala patřičně sovětské autory, nebo si dokonce jejich jména vymýšlela, aby bylo jasné, že i v SSSR se propaguje příprava na stáří. Doporučovalo se vyměnit byt za menší nejméně deset let před odchodem do penze. Nebo se sestěhovat s dalšími členy rodiny tak, abychom byli ve stáří sociálně zajištěni, tedy stačili i z důchodu, který dělal maximálně 42 % předchozího platu, zaplatit nájem. Důvodem sestěhování bylo i to, že v době socialismu nebyl dostatek školek a jeslí pro děti. Ke konci éry socialismu se to změnilo, protože se již nerodilo tolik dětí. Říkávalo se, že dívka má mít BB. Tedy ne proporce jako Brigitte Bardotová, ale byt a babičku.

Proč to zde píšete? Protože jsem taky stará, mám sice skoro o třetinu vyšší důchod, než je průměr důchodů v této zemi, ale taky jsem přednášela na až do svých 65 let filozofické fakultě a platila si penzijní připojištění, takže až do konce svého života budu dostávat dva tisíce navíc. Samozřejmě, že i mně se příjem snižuje, protože je zde inflace, ale nežiji si špatně. Měla jsem náhodou možnost koupit si na začátku devadesátých let byt od státu. Dnes by to bylo nejméně desetkrát dražší. Dluh za pořízení bytu se mně podařilo splatit ještě před odchodem do penze.

Patřím k nejstarší věkové skupině v tomto státě, tedy k lidem nad 75 let, a je mně protivné,

že si moji „vrstevníci“ pořád stěžují. Chtějí tím vzbuzovat soucit nebo pozornost? Copak oni taky před deseti lety nevěděli, že až jednou ovdoví, nebudou moci zaplatit činži za byt? Hranice chudoby je stanovena dle toho, jaký je průměr příjmu ostatních skupin občanů v tom kterém státě. Kdybychom se srovnávali se světem, tak jsme všichni boháči, neboť dle Světové banky je považován za ohroženého chudobou takový člověk, který musí vystačit s 1,24 dolaru na den. Takových lidí žije na této planetě více než jeden a půl miliardy! S těmito zeměmi ani s ostatními postkomunistickými státy ale naše občany nesrovnávám. Když uvedu v přednáškách, že u nás je ohroženo chudobou jen 9 % obyvatelstva v Nizozemí 11 %, v Belgii je to 16 %, v Rusku 23 % a celoevropský průměr ohrožení chudobou je 17 % občanů EU, tak mně začnou lidé psát, že to říkám, abych se zalíbila dnešním politikům, nebo že „jsem si určitě nahrabala peníze“. Závist a zloba v nás je velká, většina z nás si ráda stěžuje. Zvláště staří lidé, protože vědí, že rozdíl v příjmech mezi nimi a mladšími generacemi (nezlobte se, ale s našimi potomky, dětmi a vnuky) je velký a bude ještě vyšší. To nedohoníme. ►

Já jim to přeji, jsou to přece moji potomci. Mezi zbohatlíky (ale ti nejsou ani vedeni ve státních statistikách, protože to nejsou zaměstnanci ani živnostníci) u nás patří sotva 10 % občanů. Když se někdo považuje za chudého, je i těmi ostatními za chudáka považován. A já opravdu nechci patřit mezi chudáky staré lidi, protože si uvědomuji, že těmi nejchudšími mezi námi

jsou mladí manželé s dvěma či více dětmi, v rodinách, kde pracuje jenom jeden z nich. Ti si ale tolik nestěžují, protože mají ještě život před sebou a vědí, že až vychovají děti, jejich finanční situace se zlepší. Tak kdo je v této zemi opravdu chudý?

Jiřina Šíková,

*socioložka, průkopnice oboru sociální práce,
zakladatelka Gender studies*

CHUDOBA BEZDOMOVČŮ

Bez peněz a bez domova

Ztráta zaměstnání, dluhy a nechuť pracovat

Lidé bez domova vzbuzují velmi rozporuplné emoce. Ať už bezdomovce litujeme, pohrdáme jimi nebo jsou nám v podstatě jedno. To, že se jedná o lidi trpící extrémní chudobou, je nepopiratelný fakt. Pojďme se nyní podrobněji podívat na jednotlivé příčiny chudoby bezdomovců.

Práce není k máni

Začněme u nezaměstnanosti. Skutečnost, že většina bezdomovců nemá stálé zaměstnání, často slouží jako argument, proč jim nepomáhat. Bez práce přece nejsou koláče, tak proč máme ze svých peněz přispívat na pomoc někomu, kdo sám do práce nechodí? Jenže pokud se na tenhle problém podíváme z pohledu zaměstnavatele, věc tak jednoznačná už není. Ten, kdo žije na ulici, většinou nemá na legální zaměstnání s řádnou pracovní smlouvou šanci, neb jeho společenské postavení na něm zpravidla bývá vidět na první pohled. Nehledě na to, že permanentní nevyspání, nepravidelná strava a chybějící zázemí se často projeví na pracovním výkonu. Pro řadu zaměstnavatelů je však nepřekonatelnou překážkou i fakt, že potenciální zaměstnanec bydlí třeba v azylovém domě. Celá řada bezdomovců proto

pracuje načerno. V případech vážné nemoci, úrazu nebo stáří pak nemají nárok na důchod a jejich jedinou nadějí jsou dávky hmotné nouze a doživotní stěhování po azylových domech a ubytovnách, jelikož třeba na pobyt v domově důchodců jim životní minimum nestačí. Někteří bezdomovci nejsou schopni si vyřídit ani sociální dávky, třeba proto, že ztratili občanský průkaz, nebo proto, že nejsou schopni našetřit na jízdenku do místa trvalého pobytu, kde by si o dávky zažádali. Lidé na ulici žijí ze dne na den. Co vydělají, vyžebrají nebo najdou, okamžitě spotřebují, orientují se na přežití, nekladou si otázku, co bude zítra. S tím souvisí také otázka zadlužení. Typický bezdomovec má dluhy v řádu desítek až stovek tisíc korun. Kromě nesplacených půjček jsou velmi časté dluhy na zdravotním pojištění nebo pokuty u dopravního podniku za jízdu načerno, které za pár let narostou z několika stokorun do stovek tisíc. Přičtete si k tomu případné dluhy za výkon trestu u těch, kdo byli někdy ve vězení, poplatky za komunální odpad v místě trvalého bydliště, náklady exekucí a další a další závazky, na které většinou bezdomovec přijde až ve chvíli, kdy se začne snažit se svou situací něco dělat.

Svírající dluhy

Zadluženost je další důvod, proč celá řada bezdomovců nepracuje nebo dává přednost práci načerno. Po všech srážkách ze mzdy jim totiž zpravidla zbude pouze životní minimum, takže jejich životní úroveň je stejná, jako když nepracují a pobírají dávky hmotné nouze. Čím vyšší dluhy mají, tím nižší je jejich motivace pracovat na smlouvu, nehledě na to, že během života na ulici velmi rychle ztrácejí pracovní návyky, o sebedůvěře nemluvě. To, že bezdomovectví jde

často ruku v ruce se závislostí, ať už na alkoholu, drogách nebo výherních automatech, asi není nutné zmiňovat. Přitom je velmi těžké v jednotlivých případech rozklíčovat, zda je závislost spíše příčinou, nebo následkem života na ulici.

Za chudobou bezdomovců tedy nelze spatřovat jen nechuť k práci, většinou jde o pestrou paletu příčin od nerozvážného zadlužování přes opakované neúspěchy při hledání práce až po postupnou rezignaci na návrat k běžnému životu.

Tereza Prasličková, sociální pracovníce

CHUDOBA SLABÝCH

Chudoba v sociálním státě

Smyčka půjček a nepřipravenost po odchodu z dětského domova

S chudobou se setkávám při svém zaměstnání dost často. Chudoba může být svobodně a vědomě zvolený styl života, kdy se rozhodnu nemít auto a jezdit MHD, nemít televizi a trávit čas smysluplněji, nenakupovat nesmysly a na nákupy chodit vybavena seznamem nezbytných věcí. A může být chudoba, kterou jsem si nezvolila, ale které přesto neuniknu. Právě s takovou se setkávám při své práci v Azylovém domě pro matky s dětmi ve Vlašimi.

Kdo přichází do azylového domu

Do našeho střediska přicházejí maminky s dětmi z různých prostředí. Dost často mají podanou žádost na sociální byt v našem městě. Jenže zájemců je mnoho, a když přijdou na řadu, musí složit kauci ve výši tří nájmů a to je částka, kterou nemají. Některé ženy jsou zadlužené. Mají několik svých půjček nebo jsou ručitelkami a nyní jsou splátky vyžadovány po nich. Částky jsou to opravdu překvapivé a přitom za vypůjčené peníze většinou nepořídí ►

nic výjimečného. Utratí je za oblečení, dobré jídlo, pobyt v hotelu a cesty taxíkem.

Z čeho ženy s dětmi žijí

Maminky mají často jediný příjem - přídavky na děti a rodičovský příspěvek. Pokud před nástupem mateřské dovolené nepracovaly, mají stanovenou vyšší rodičovského příspěvku

z minimální mzdy. V tom případě rodičovský příspěvek v pevných měsíčních částkách činí 7 600 Kč do konce devátého měsíce věku dítěte a následně ve výši 3 800 Kč do čtyř let věku dítěte. Přídavky na děti měsíčně činí 500 Kč do šesti let věku dítěte a do 15 let 610 Kč. Důvodem chudoby je také nedostatek práce. Pokud je měsíční příjem tak malý, že nepokry-

je běžné výdaje, stává se, že rozhodující není, kolik můžu utratit dnes, aby mi něco zůstalo do dalších dnů, ale okamžitý pocit, teď mám peníze a koupím si, co mě napadne. Jen abych si to mohla užít.

Chudoba a hodnota peněz

Devatenáctiletá maminka s dcerou k nám přišla z dětského domova. Při odchodu dostala našetřené peníze, což nebyla malá částka. Při pobytu v „děčáku“ si zvykla na určitý standard a nikdo ji za celou dobu nenaučil, jak s penězi hospodařit. Neměla představu, jakou mají peníze hodnotu, co to znamená vydělat si určitou částku prací. Neuměla šetřit, a proto peníze okamžitě utratila. Často se stávalo, že malá dcera měla hlad a maminka jí vařila pouze čaj. Hrozilo, že jí dítě bude odebráno. Snažili jsme se jí pomoci domluvou a radou, ale stále uzavírala nové půjčky a nakonec z našeho zařízení odešla. Zdálo se jí, že ji v životě moc omezuje. Takto se maminky odchované ústavem chovají běžně a není jednoduché jim vysvětlit, že se ke standardu, na který byly zvyklé celé dětství, nemají šanci přiblížit. Pro ně je život v chudobě jediná perspektiva, zrovna tak, jako pro ty, které vyrůstaly v rodinách závislých na sociálních dávkách - třeba kvůli vysoké lokální nezaměstnanosti.

Chudoba je relativní

Chudoba se u našich klientek neprojevuje ani tak na oblečení. To často dostáváme darem. Spíš je to vidět na vybavení dětí do školy. A také se často stává, že děti nejezdí na školní výlety, školy v přírodě ani lyžařské pobyty. O prázdninách nejezdí na tábory ani na dovolenou.

Z tohoto pohledu je jasné, že chudoba je záležitostí do značné míry relativní. Člověk vidí, co všechno si oproti průměrným či nadprůměrným rodinám svých bližních nemůže či nedokáže pořídit, oč je limitem svých možností ochuzen. A když je zároveň vystaven poměrně masivní masáži sdělovacích prostředků a reklamy, že „jsem to, co mám“, může tuto svou relativní chudobu prožívat podobně jako ti, kdo v biblických příbězích opravdu neměli co do úst.

*Jana Trusínová, pracovnice v sociálních službách
v Azylovém domě pro matky s dětmi*

Co považujete za chudobu?

Hana Janečková, *socioložka*

Nejspíše mě napadnou vyloučené romské komunity, lidé bez domova, někteří osamělí senioři. Vlastně je to především chudoba spojená s izolací od společnosti a bezmocí nějak tu situaci změnit. Zním i hodně chudé evangelické rodiny s řadou dětí a jediným nejistým příjmem hlavního živitele, které to ale docela dobře zvládají. Mají kolem sebe širokou rodinu, přátele, sbor, a vypadají celkem spokojeně.

Ludvík Ballon, *pracovník Diakonie*

Chudobou je strach z budoucnosti. Chudobou je lhát. Chudobou je spěchat a nemít rád.

Jana Nechutová, *vysokoškolská pedagožka*

Je to relativní. Taková snad snesitelnější chudoba se může definovat stavem, kdy člověk musí obrátit každou korunu (či jinou minci, dle měny) a žije od výplaty k výplatě, od podpory k podpoře, takříkajíc z ruky do huby. Ta opravdová chudoba – ale to už je spíš bída – není-li co jíst a mají-li děti hlad. To nechtě nás nepotká!

Miloš Hübner, *senior*

Chudoba je pro mne nutnost vyjít v životě s omezenými příjmy a minimálním vlastním majetkem. Není to příjemné, ale v našich poměrech se tento pojem vzdálil od stavu v rozvojových zemích, kde chudoba často zabíjí. Nezažil jsem situaci, kdy by u nás někdo zemřel hladu.

Věra Roubalová Kostlánová, *supervizorka*

organizace Nijso pomáhající obětem války v Čečensku

První, co se mi vynořilo při slově chudoba bylo – bezdomovec. Ale myslím, že chudoba je

i setrvalý strach z toho, že nebudu mít co dát jíst své rodině i sobě, že nevím, jestli budu mít střechu nad hlavou. Možná je chudoba také stav, kdy setrvalé sociální starosti zatlačují do pozadí ostatní kvality života.

Antonín Plachý, *metodik kvality sociálních služeb Armády spásy*

S chudobou pracuji, je často přítomná. Určitě existuje definice chudoby podle regulí Evropské unie a my jsme dle statistiky na tom celkem (prozatím) dobře. Za chudobu považuji tedy nejen ty, kteří se dostali pod jakousi finanční hranici, ale hlavně ty, kteří se cítí z těchto důvodů vyloučení, zneužití, neuznaní, osamocení, možná i znechucení a zneužívání. Ona totiž označení „chudý člověk,“ dovede pěkně nálepkovat a také vzbuzovat i falešný soucit.

Pavel Kočnar, *vězeňský kaplan*

Chudoba je podle mne stav, kde chybí kterákoliv z podstatných potřeb k důstojnému životu mému i mých bližních. Mám na mysli potřeby duchovní, duševní i materiální. Jistým projevem chudoby ale může být i nenasytlost tím či oním směrem.

Ladislav Beneš, *vysokoškolský učitel*

Když se člověk nemůže najíst, jak by potřeboval. Když nemůže dopřát svým dětem, to, co by potřebovaly pro důstojný život. Když se tím vším onen člověk trápí, nebo se už ani trápit nedokáže a rezignuje.

Tomáš Pavelka, *farář*

Chudoba začíná tam, kde už člověk nemůže žít bez milodarů, soukromých nebo státních.

DaZ

SYNODNÍ RADA

Na zasedáních dne 4. a 18. září projednala synodní rada 62 titulů. Z nich vybíráme:

Sbory a pracovníci

Synodní rada potvrdila volbu Štěpána Marosze za jáhna v Šenově u Ostravy na poloviční úvazek, Michala Erdingera za faráře ve Sněžném na Moravě na poloviční úvazek a Idy Tenglerové za farášku v Jimramově na dvoutřetinový úvazek.

Pověřila Michala Brandu duchovenskou službou ve věznici v Pardubicích a Davida Nečila duchovenskou službou ve vazební věznici v Českých Budějovicích. Prodloužila pověření Ivě Květonové jako pastorační pracovníci ve sboru Nosislav na 25% úvazek a Jaroslavě Kordiovské jako pastorační pracovníci v Kloboukách u Brna na poloviční úvazek. Pověřila Gabrielu Horákovou duchovenskou službou v Armádě ČR. Opakovaně pověřila duchovenskou službou v nemocnici v Novém Městě na Moravě Vojtěcha Hroudu.

Na vědomí vzala SR zprávu o průběhu zkoušky a udělila osvědčení o způsobilosti k ordinované službě presbytera Oldřicha Nekvindovi a přijala rezignaci Jaroslava Vítka na členství v poradním odboru liturgickém v souvislosti s jeho odchodem do důchodu.

Synodní rada si váží ochoty Petra Tomáška i nadále podle potřeby sloužit v církvi, a proto souhlasí se zachováním způsobilosti k ordinované službě faráře ČCE i přes jeho stěhování do Německa.

Fakulta a bohoslovci

SR souhlasí s přijetím Anny Měkutové, studentky 2. ročníku Evangelické teologické fakulty Univerzity Karlovy, mezi zájemce o práci církve.

Správa církve

Na vědomí byly vzaty zprávy ze zasedání senio-

rátního výboru Jihočeského a Moravskoslezského seniorátu.

Jeronymova jednota

Synodní rada souhlasila s poskytnutím půjčky na profinancování projektu ve Mšeně u Mělníka ve výši 251 132 korun. Tato krátkodobá půjčka, která bude splacena do 31. 1. 2013, bude použita na rekonstrukce rozvodu elektřiny v kostele a na faře, než sbor obdrží dotace z fondů EU, popřípadě ze Státního fondu pro životní prostředí.

Mládež a výchova

Synodní rada konstatovala, že došlo k pozitivní změně formy a obsahu časopisu *Bratrstvo*. Vyslechla informace o vývoji časopisu a fungování redakční rady a vyslovila jí podporu.

Na vědomí vzala SR rezignaci Marie J. Medkové na zástupkyni za ČCE v komisi mládeže při Ekumenické radě církvi a jmenovala do této komise za ČCE Šárku Schmarczovou. Rovněž vzala SR na vědomí rezignaci M. J. Medkové na místo farášky mládeže ve výboru Sdružení evangelické mládeže z důvodu značné pracovní vytíženosti. Nástupce z řad farářů pro mládež se hledá.

Ekumena

Synodní rada souhlasí s desetidenní návštěvou synodního seniora Joela Rumla na Kubě začátkem listopadu 2012. Návštěva bude hrazena z grantu Ministerstva zahraničních věcí.

Na synod Reformované církve v Maďarsku v druhé půli listopadu 2012 delegovala synodní rada Joela Rumla.

Evangelická akademie

Synodní rada vzala na vědomí rezignaci Františka Straky na člena rady školské právnické osoby Konzervatoře EA v Olomouci a jmenovala do této funkce Jana Košťála z olomouckého sboru.

Zahranční sbory

Souhlas vyjádřila SR s plánem výjezdů potulného kazatele Petra Brodského na období září až prosinec 2012.

Křesťanská služba

SR zrušila s účinností od 1. 9. 2012 poradní odbor křesťanské služby. Akce, které za poslední tři roky poradní odbor naplánoval, byly nakonec pro nezáměr ze strany sborů zrušeny. Rovněž dotazníkový průzkum ukázal, že sbory po této stránce nic nepotřebují a pokud ano, najdou pomoc jinde ve svém okolí (u Diakonie, Charity...)

Diakonie

Za členy dozorčí rady Střediska humanitární a rozvojové pomoci Diakonie ČCE jmenovala SR Janu Šarounovou, Boba Helekia Ogotu, Tomáše Matušku, Terezu Mičkovou, Lenku Ridzoňovou a Evu Zadražilovou. Náhradníky byli jmenováni Jana Pavlisová a Jan Balcar.

Různé

Součástí prezentace církve a jejích služby společnosti se stala placená inzerce v deníku MF Dnes ve dnech 4. až 6. září. SR uvolnila na náklady spojené s uveřejněním inzerátů 25 tisíc korun.

DaZ

řečtině a latině, jakož i řecké konkordance k Novému zákonu a Synopse čtyř evangelií, se kterými pracují bohoslovci a jistě i mnozí kazatelé.

Oslavy 200. výročí byly zahájeny letos v červnu plenárním zasedáním Německé biblické společnosti v Bad Urachu a skončí děkovnými bohoslužbami 28.10. ve Stuttgartu v kostele na Stiftstrasse. Mezitím se konají výstavy, přednášky a prezentace poštovní známky – vesměs ve Stuttgartu. Jde o nejstarší biblickou společnost v Německu, a už proto si jistě zaslouží naši pozornost. Přejeme jí Boží požehnání do další práce.

Bohuslav Vik

COENA

Evangelická liturgická iniciativa oslaví v Brně deset let od svého vzniku

Připomínku první dekády existence a služby evangelické liturgické iniciativy Coena zahájí v pátek 16. listopadu 2012 v 18 hodin děkovná bohoslužba v chrámu Jana Amose Komenského v Brně.

V sobotu 17. listopadu proběhne na faře sboru ČCE Brno I konference s cílem zrekapitulovat novodobé dějiny liturgické obnovy v českém evangelickém prostředí a uvažovat o jejích perspektivách do budoucna.

sim, kir

ZE SVĚTA

200 let Württemberské biblické společnosti

Dne 12. září 1812 byla založena – jako druhá na světě po Britské a zahraniční biblické společnosti z roku 1804 – Privilegovaná württemberská biblická společnost ve Stuttgartu. Náplní její práce bylo

především šíření Bibli v německých překladech. Královským privilegiem byla zproštěna poštovného. Pro naše (a nejen naše) země jsou cenné edice Pisma svatého ve starých jazycích: v hebrejštině,

JUBILANTI

V měsíci říjnu 2012 slaví kulaté nebo půlkulaté narozeniny (od padesáti let výše) tito současní a bývalí pracovníci v církvi:

Alena Hálová 50

Pavel Trumpeš 70

Ladislav Szabó 70

Blahoslav Matějka 65

Zdeněk Borecký 80

Svatopluk Karásek 70

Marek Vanča 50

Zdeněk Susa 70

CÍRKEV ŽIJE

*Nsango malamu
znamená v jazyce Lingala „Dobrá zpráva“ neboli evangelium. Hudbou z Konga a Angoly
se skupina snaží otevřít nové obzory do světa africké hudby. (foto: web)*

Hudba jako Boží dar

Už jste se někdy zamysleli nad tím, co pro vás hudba znamená? Jestli vás nějakým způsobem ovlivňuje, zdali ve vás vyvolává různé představy a zdali je důležitou součástí ve vašem životě? Stačí se na chvíli zaposlouchat a uslyšíte šumění stromů, větru, potůčku, deště, zpěv ptáků, ale také hluk dopravních prostředků a velkoměst.

Odpradáвна si člověk zpíval, tancoval, vymyslel noty, hudební nástroje a jednotlivé tóny a zvuky zapsal do notových řádků a vzniklo umění – hudba. V rámci luterské liturgické hudební konference v německém Heilsbronu jsem měla možnost poznat sílu, kterou nám hudba dává a prostřednictvím které můžeme společně chválit našeho Pána. Pokusili jsme se též napodobit slovy a jednoduchým nápěvem zvuk zvonů. Když se rozeznělo zhruba 60 hlasů v osmihlasém kánonu, vyvolalo to v nás neuvěřitelný zážitek plný Božího pozhánání. Na konferenci byli pozváni i hosté ze zahraničí, především děvčata z Konga.

O tom, že nás hudba sjednocuje, jsem se přesvědčila, když děvčata začala zpívat mně známý nápěv, jež nás naučili v rámci Nsango Malamu naši přátelé z Konga a Angoly. Neváhala jsem a přidala se k ženám, které nemohly pochopit, odkud znám jejich písně i s krásným angolským přízvukem. Okamžitě jsem se stala součástí workshopu, který společně vedly. Jejich vyprávění o tamějším průběhu bohoslužeb bylo velice zajímavé. Celé bohoslužby se zpívá a tancuje. Tvrdí, že při zpěvu a tanci stojí přímo před Pánem a a tak ho chválí. Díky tanci vycházejí na povrch emoce a problémy vyjadřují celým svým tělem. Bohoslužby mohou trvat i několik hodin. Během bohoslužeb zpívá několik pěveckých sborů od dětí přes mládež až po dospělé. Po hlavním kázání následují sbírky. Mají jich několik a každý něco odevzdává. Mohou to být i potraviny, zkrátka cokoliv. Většinou šetří celý týden, aby mohli poděkovat za tyto dary. A hlavně je to velké tajemství, nikdo neví, kdo a kolik co dává a všichni to respektují a respektují Pána Boha. „Je to náš otec,“ říká Véronique, jež pochází z pro-

vincie Katanga a pracuje v organizaci Ženy Země. Na konci bohoslužeb vytvářejí jeden veliký kruh, kdy farář zopakuje to nejdůležitější, co si mají lidé odnést, a poté se rozcházejí. Během bohoslužeb nepoužívají žádné hudební nástroje s výjimkou bubnů, protože zpěv a tanec je Boží dar.

Hudba má i léčebnou sílu. V rámci druhého workshopu hudební terapie jsme měli možnost vnímat své tělo, náš pravidelný dech a sílu jednotlivých tónů, které jsme vytvářeli zpěvem a na

různé zvláštní hudební i nehudební nástroje a především naše tělo, jež je jeden velký hudební nástroj. Je neuvěřitelné, jak se člověk dokáže dechovým cvičením a vydáváním různých zvuků uvolnit a zapomenout na běžné starosti, neboť pod odborným vedením dokážete rozvibrovat každou buňku ve svém těle a dochází tak k harmonizaci těla i duše, kterou dokonale dobijete svou energií.

Chtěla bych vám doporučit, abyste si zpívali, hráli, tancovali i přesto, že si myslíte, že to neumíte. Jsem si jistá, že v každém z nás dřímá kousek tohoto Božího daru. A kdyby ne, poslouchejte vše, co zní kolem vás. Náš Pán chce, abychom ho poslouchali, a třeba právě prostřednictvím zvuků kolem nás k nám promlouvá. Vyslyšme ho tedy.

Jana Mostecká

Varhanní kurz v příjemné společnosti

Když jsem se letos chystal na letní kurz pro varhaníky, uplynulo od mé poslední účasti na kurzu přesně deset let. Shodou okolností se tehdy v Kroměříži pořádal vlastně první varhanický kurz svého druhu.

Letošní letní kurzy pro varhaníky se uskutečnily dva. Pro střední generaci a pro mládež, a to ve středisku Sola gratia v Bystřici pod Hostýnem. Odborně nás vedli celocírkevní kantor Ladislav Moravetz a jako učitelka hry na varhany jeho manželka Ester Moravetzová.

Už s předstihem jsme obdrželi notové materiály a tento okamžik si docela dobře pamatuji, neb se u mne po otevření obálky s partiturami dostavilo mírné zděšení, protože se většinou jednalo o zcela neznámé autory a navíc některé ze skladeb působily v porovnání s tradičními chorálovými předeherami z barokního období avantgardněji a nehratelně. Později se ukázalo, že jsou to nejen dílka technicky spíše nenáročného charakteru, ale zároveň velice hezky znějí, jsou inspirativní a není třeba se jich bát. Dnes mi to připadá při vyslovení jména Ellmenreich, snad nejhranějšího autora veselé skladbičky, docela úsměvné.

Vlastní náplň kurzu spočívala v teoretické přípravě k tvorbě předeher evangelických písní (různé druhy improvizčních technik) a možnosti interpretace původních ženevských žalmů. Na prvním místě zazněly vlastní poznatky k varhanní hře jako doprovodu bohoslužebného shromáždění a rozvahy o významu církevní hudby vůbec, včetně toho, jak sakrální hudbu vnímají zahraniční hudební teoretici. Výklad probíhal velice poutavou formou a věřím, že Ladislav Moravetz bude také jednou citován v mezinárodní muzikologické literatuře a že hudební vědu obohatí jeho osobité výrazy jako „Musikalische Vitaminen“ (což si lze představit třeba jako svěží harmonie, tóny pozvedající ducha) či „Ökologische Behandlung mit Cantus firmus“ neboli ekologické zacházení s nápěvem písně tak, aby se cantus firmus při kompozici předeher

nevyplýval poněkud prvoplánově celý.

V praktické části jsme procvičovali zmiňované skladby a učili se je správně interpretovat především z rytmického hlediska. Výběr nacvičených skladeb jsme měli možnost přednést na velkých varhanách poutní baziliky na sv. Hostýně. Myslím, že pro nás všechny bude patřit majestátní zvuk čtyřmanuálových varhan k ve-

lice silným zážitkům. Někomu se obzvlášť vryl do paměti i drncivý zvuk dvaatřicetistopého rejstříku Bombarde. Druhá skupina účastníků měla možnost si následující den zahrát na nové varhany v chrámu sv. Bartoloměje v Napajedlech, které byly vystavěny v duchu barokní tradice a jejich zvláštností byly horizontální ozvučny jazykového rejstříku Španělská trompeta 8'.

Během ranních a večerních pobožností v kapli v Sola gratia jsme se zapojili do dopro-

vodu písní a také jsem zpívali písně a žalmy nové, které by se měly objevit v připravovaném evangelickém zpěvníku.

Náplň kurzu směřovala k tvořivé práci varhaníka jako improvizátora předeher k písním, vnímavého doprovázeče shromáždění a hudebního, moderátora bohoslužby, který svým preludiem zahajuje bohoslužebnou ceremonii nebo také může svou hudbou povzbudit pozornost věřících, pokud je pořad bohoslužeb náročnější. Obdrželi jsme podklady k tomu, abychom mohli provozovat hudbu počínaje gotickým vícehlasem (organum) až po současné a poněkud výstřední úpravy písní (kostelní samba).

Závěrem děkuji za možnost účastnit se varhanního kurzu v příjemné společnosti a v nádherné krajině pod Hostýnem načerpat ty potřebné hudební vitamíny. Slova úcty bych rád ještě vyjádřil manželům Moravetzovým za jejich trpělivost, pečlivost při tvorbě programu kurzu a především za profesionální a vřelý přístup, bez něhož by se k nám hudební poselství nepřeneslo.

Proto i my, tak jako Johann Sebastian Bach, když označoval titulky své varhanní knížky slovy „Soli Deo Gloria“, myslíme na to, že hudba je určena především samotnému Bohu ku slávě.

Honza Hašek, varhaník farního sboru ČCE v České Lípě

JAROVSKÁ MLÁDEŽ V PODKRKONOŠÍ

Když císařpán ráčil vydat toleranční patent...

Vytáhli jsme kancionály ze stodol a poschovávané Kraličky z úkrytů, začali jsme nahlas zpívat staré bratrské písně a šli se jako evangelíci přihlásit na úřad do Jilemnice. Byly z toho nepříjemnosti, vrchnost nás všelijak popotahovala, lákala i zastražovala, ale většinou jsme se nedali. Jak jsme se jednou nadechli svobody, nikdo už s námi nic nepořídil. Taky jsme se přestali jednou za nekonečně dlouhý čas scházet k tajným bohoslužbám v lese a začali hledat vlastního kazatele. Museli jsme postavit faru, aby měl kde bydlet, a na pozemku darovaném našim starším Matějem Zelinkou jsme nakonec za vesnicí postavili také modlitebnu bez klenutých oken, bez věže a s vchodem odvráceným od cesty. Bylo posvěcení.

Že jsme nic takového zažít nemohli, protože se to stalo na konci 18. století? Omyl. Jarovská mládež pod vedením farářky Elen Plzákové se

poslední srpnový týden na staré křížlické faře počtvrté sešla k natáčení filmu, který se pak bude promítat při sborové adventní slavnosti. Když jsme si letos tři dosud natočené filmy pustili, s mírným překvapením jsme zjistili, že z malých konfirmandů se za ta léta stali čahouni, z holčiček slečny, a vůbec jsme se všichni nějak proměnili (nemám-li říci rovnou zestárlí). Letos poprvé jsme měli vlastní kameru a z předchozích let už jsme tak trochu věděli, co s takovou kamerou rozhodně nedělat (letos jsme jako obvykle přidali nové poznatky, takže příští rok už to bude jistě dokonalé).

Nejdříve jsme si museli trochu nastudovat historickou problematiku, k čemuž nám výtečně posloužila žel málo známá knížka Luďka Rejcherta o dějinách křížlického sboru, nazvaná *Na horách ležící*, a nedávný sborník prací *Po vzoru Berojských*, který uspořádal On- ►

dřej Macek. Někteří se ze starého kancionálu, který je majetkem sboru, učili číst švabachem. Pak se jedni pustili do scénáře, zatímco druhí z kusů oděvu, které jsme porůznu vymámili, chystali kostýmy. Večer jsme se pak sešli, abychom v naší přece jen již trochu ekumenické době každý za sebe zkusili přijít na něco, kvůli čemu bychom byli schopni obětovat tolik jako naši předkové kvůli své protestantské víře. Pokusili jsme se jen tak cvičně zjistit (a starší z nás si vzpomenout), jak vypadá tlak moci. Kde bychom podle svého odhadu vytrvali a kde už nejspíš povolili.

Protože jsme měli scénář jen přibližný (nic jiného bychom se v té krátké době stejně nenačili), museli jsme se do svých postav opravdu vžít a vcítit, abychom dokázali jako naši otcové ve víře (o matkách bohužel nějak není řeč) aspoň přibližně mluvit a jednat. Nebylo to snadné mimo jiné i proto, že až na hlavní postavu Matěje Zelinky jsme jako skupina Monty Python hráli všichni všechno.

Naštěstí pro naše adventní publikum z toho plyne, že z jedné a půl hodiny natočených zábě-

rů je asi tak hodina svědectvím tohoto vžívání a vcítování. Když jsme si ale večer z projektoru pouštěli, co jsme natočili, nasmáli jsme se tolik, až mám podezření, že některé naše nepovedené scény jsou ve skutečnosti mnohem povedenější než ty, které se nejspíš nakonec pokusíme vtělit do seriózní konečné verze. Možná alespoň z některých z nich uděláme bonus.

Během toho týdne jsme zjistili všelicos. Například to, že má-li pašerák klobouk s příliš velkou krepou, není to ve větrných Krkonoších tak úplně výhoda. Že mám-li na tváři namalovaný knír a vous, nemám líbat prelátský prsten příliš zblízka. Že na záběrech točených proti světlu vypadají všichni jako černoši. Že v křížlické troubě není radno péct tři plechy koláčů najednou. Že když se při natáčení pohádáme, můžeme si to pak odpustit. Ale především už víme, co znamenal toleranční patent. Byli jsme totiž při tom.

*Šárka Grauová, kuchařka
(foto autorka)*

Prázdninové ohlédnutí

Začátek prázdnin je vždy naplněn příjezdem skupiny mladších dětí z Ukrajiny, které se účastní letního tábora v Bělči. I letos mohla skupinka dětí z Veselynivky díky podpoře mnohých sborů ČCE prožít téměř 14 dnů v táboře JAK. Také mládežníci vyjadřují své poděkování za možnost pobytu ve strmilovském kempu (viz ČB 8/12).

Hlavním bodem prázdninového programu „potulného“ (kazatele, pozn. red.) bylo zorganizovat účast delegace ČCE na oslavách stoletého výročí založení Veselynivky. Pozvánka na tuto slavnost zněla: „Zveme vas k oslavě 100 Leti viročí naší obce 12.08.12r. 09.00h c.Veselinowka“. Každý z účastníků si kladl otázku – co nás čeká? Delegaci tvořili za synodní radu Daniel Ženatý, Lia Valková, za ústřední církevní kancelář Marie Stolařová, zvláště žádaným a vítaným hostem byl farář Daniel Heller, který po mnoha letech mohl zavzpomínat na sedmiměsíční pobyt v obou sborech. Kurátor sboru v Táboře Zdeněk Beneš vypomáhal s řízením „Berušky“ (mikrobus, pozn. red.). Zvláště milými členy delegace byl Jaroslav a Věra Kalouskovi z Peregu Mare. Po návštěvě zelovských tak došlo k dalšímu propojení krajanů. Tím byl dán i směr trasy, která směřovala tentokrát přes Rumunsko, Moldávii na Ukrajinu. Jen letmo se zmíním o setkání „střední generace“ v Bohemce či návštěvě Pervomajska. Sobotní bohoslužby v garáži u Jančíků (kázal Daniel Ženatý) znovu jen potvrdily touhu přítomných naslouchat Božímu slovu a zpěvem chválit Boha a děkovat mu za možnost vidět se, navzájem se povzbuzovat a radovat ze setkání. Hlavním programem byla účast na výročí Veselynivky. Již při vjezdu do obce bylo vidět, že se obyvatelé vesničky připravili na oslavu velice pečlivě – natřené brány a branky, chaloupky, svítící shromáždění, upravená plocha kolem pomníku. Sváteční náladu nepokazily ani jemně padající kapky deště. Slavnost byla zahájena ve shromáždění bohoslužbou Slova – kázal Daník Heller – shromáždění bylo plně obsazeno, a co mne potěšilo, zúčastnili se ho nejen zástupci Bohemky, Pervomajska a Oděsy, ale i hosté z velvyslanectví ČR v Kyjevě (Milan Eckert),

předsedkyně České národní rady na Ukrajině prof. Muchinová a Stanislav Kázecký, zvláštní zmocněnec pro krajanské záležitosti při Ministerstvu zahraničních věcí ČR. Bohoslužba byla důstojným úvodem celé oslavy.

V bohatém programu oslav vystupovali krajané z Oděsy, Bohemky, umělci baletní školy v Oděse, zazněly pozdravy, historii obce přednesla Marie Provazníková, výstava ve škole zachycovala sto let Veselynivky. Pozdní oběd se protáhl až do podvečera – bylo nakrmeno více než 250 účastníků, všeho bylo dosti a ve 22 hodin vše ukončil slavnostní ohňostroj.

Byla to neděle plná zážitků. Duchovních, kulturních i společenských. Do vesnice se sjeli rodáci z celého světa. Snad i za všechny účastníky delegace mohu říci – děkujeme za pozvání a užívali jsme si to velice. Však při zpáteční cestě

jsme se k této události stále vraceli. Při úvodních bohoslužbách kázal Daniel Heller a celému shromáždění vyprosil požehnání Daniel Ženatý. Z úvodní modlitby bratra Kalouska cituji: „... Jsme zde zdáli i zblízka, děkujíc tobě samému, že se smíme nazývat tvými dětmi. Přinášíme s sebou naše starosti, ale také i radost v srdcích našich, protože se chceme radovat s radujícími. Prosíme, přijmi a vyslyš naše prosby. Ačkoliv nás dělí stovky kilometrů a několik státních hranic, jsme sobě blízko, díky víře v tebe. V pevné naději, že ty, Otče, naše hlasy vyslyšíš, tebe pokor-

ně prosíme, žehnej našemu spolubytí, žehnej všem, kteří se podíleli na tom, abychom takto společně oslavovali tvé jméno... Žehnej, prosíme, i těm, kteří se zasloužili o to, abychom mohli brát účast na této slavnosti, absolvující tak dlouhou cestu, a tak si vyprošovat společné požehnání na tento slavný den, ale i do dnů nastávajících. Jsme si vědomi toho, že až skončí tento slavný den, budeme se muset loučit s našimi bratřimi a sestrami ve víře, ale naše láska k bližnímu tady nekončí, nýbrž pokračuje, a tak jeden každý z nás si odnese milou vzpomínku v srdci svém a také kousek tohoto kraje... Amen.“

Závěrečná modlitba sestry Marie Provazníkové nechť vám, milí čtenáři, dokreslí atmosféru, ve které se celá slavnost vesnice konala. Zvlášť děkujeme za místo, které jsi ukázal našim prarodičům. To je naše milá, krásná vesnička. Tady jsme se narodili, tady prožíváme chvíle radosti

i smutku. Děkujeme za modlitebnu, kde můžeme slyšet tvé Slovo a čerpat nové síly a slavit tvé jméno. Uč nás, Bože, být oporou pro své bližní. Prosíme, chraň naše domovy od všeho zlého. Poroučíme do tvé otcovské náruče naši vesničku a my ti za to otvíráme dveře svých domovů a srdcí. Prosíme, probouzej nás svým Duchem k dobrým činům. Uč nás hledat cestu pokoje a míření mezi lidmi. Děkujeme všem, kdo přispěli k tak krásné slavnosti, a společně k tobě voláme Otče náš... Amen.“

Odjížděli jsme naplněni mnoha zážitky a zvláště pak při zpáteční cestě jsme pocítili, co to znamená, když nad námi je bdělá ruka Hospodinova. Rád bych to vyjádřil slovy písně „Nuž Bohu děkujme ústy i srdci svými, který každodenně nám i všem dobře činí, který od života matek našich s námi, byl i ještě podnes drží stráž nad námi“.

Pb+

NAHLÉDNUTÍ DO TOTALITY

I malá pomoc může být ku prospěchu

Kubánský kazatel v Praze

V září navštívil Prahu reverend Daniel Izquierdo, moderátor Presbyterní reformované církve na Kubě (PRCC). Přijal pozvání Českobratrské církve evangelické k osobnímu setkání, které navázalo na dřívější kontakty, zprostředkované Sjednocenou reformovanou církví ve Skotsku (URC).

Českobratrská církev evangelická již od devadesátých let minulého století intenzivně podporuje občanské iniciativy na Kubě a aktivně vystupuje na světových ekumenických fórech ve prospěch vězněných a utlačovaných Kubánců. Světová ekumena si je této naší snahy již několik let vědoma a bedlivě naše aktivity sleduje, a proto nás delší dobu upo-

zorňovala na neexistenci oficiálních kontaktů s tamějšími církvemi, které by nám mohly otevřít jinou perspektivu situace na Kubě. Proto jsme nabídku URC na zprostředkování setkání s PRCC přijali. První setkání bylo velmi obezřetné. Přes jistou zdrženlivost jsme ale vyjádřili přání s touto církví udržovat kontakty, a pokud to bude v našich silách a možnostech, také pomáhat v jejich nelehké situaci.

Po ničivých hurikánech, které zasáhly Kubu před čtyřmi lety, následovala celocírkevní sbírka a předání finanční podpory zástupcům PRCC na druhém setkání tentokrát v Berlíně. Hostitelem byla německá Berliner Missions Werk. Ve spolupráci s ní se uskutečnilo i třetí

setkání s Danielem Izquierdou, tentokrát v Praze. Daniel byl v té době na několikátý denní návštěvě Německa a k nám do Prahy přicestoval z Berlína, kam se také vrátil.

V Praze se s kubánským pastorem setkali členové Komise pro Kubu, poté bratr Izquierdo, navštívil středisko Diakonie ČCE v Praze-Sto-
dulkách, přijal ho náměstek ministra zahraničí

ČR Jiří Schneider, prohlédl si město a výstavu obrazů Jakuba Schikanedra. Po celý jeho pobyt jsme měli možnost s ním hovořit o současné situaci na Kubě i o tom, jaká je pozice církví a občanské společnosti obecně. Daniel je veliký optimista a věří, že současný prezident, větší pragmatik než jeho předchůdce, je nakloněn určitým (i když malým) změnám. Přesto z jeho řeči bylo často patrné, že Kuba strádá a potřebuje pomoc zvenčí.

Sami jsme se ho snažili ujistit, že naše aktivity jsou vedeny přesvědčením, že i malá pomoc může být ku prospěchu. To, že jsme na světových fórech slyšet, není vedeno snahou kubánské církve poškodit, ale právě naopak. Z vlastní zkušenosti víme, že z jejich strany je velmi těžké hovořit o nedobré situaci na Kubě otevřeně.

Domnívám se, že Daniel Izquierdo byl, stejně jako my, s návštěvou spokojen. Jako vystudovaný architekt obdivoval naše hlavní město. Prosil mě, abych vyjádřila dík všem lidem dobré vůle, kteří na Kubě myslí a také uznání všem, kteří se snaží Kubě pomoci, ať už je jejich snaha spojena s církví, či nikoliv.

Jitka Klubalová,

předsedkyně poradního odboru pro Kubu

ZELENÉ OKÉNKO

Odovědný život v kontextu křesťanské naděje

Devátá konference ECEN – Elspeet, Nizozemí

Letošní konference Evropské křesťanské environmentální sítě (ECEN) byla zaměřena na ekologickou spravedlnost nahlíženou z různých perspektiv růstu společnosti v kontextu křesťanské naděje. Proběhla na přelomu srpna a září, symbolicky v počátku letošního liturgického Období pro stvoření. Konferenci navštívilo 98 účastníků z 22 zemí, reprezentujících církev pra-

voslavnou, římskokatolickou i církev protestantské. Pracovalo se v pěti skupinách, zaměřených na (1) teologii a Období pro stvoření, (2) změnu klimatu, (3) vývoj hodnot a životního stylu, (4) biodiverzitu a ochranu přírody a (5) ekologické hospodaření farností a sborů a provoz budov.

Jedna z organizací, které představily svoji činnost na Nizozemském večeru byla Micha ►

Netherland, součást velké Micha International. Svoji práci pro spravedlnost a odpovědný život podle Božího zákona opírá o verš z proroka Micheáše (Mi 6,8): „Člověče, bylo ti oznámeno, co je dobré a co od tebe Hospodin žádá: jen to, abys zachovával právo, miloval milosrdenství a pokorně chodil se svým Bohem.“ Jednoduchý návod pro různé úrovně našeho života: celospolečenskou a politickou (zachovávat právo), mezilidskou (milovat milosrdenství) i osobní (pokorně chodit se svým Bohem). V ekologické oblasti máme tolik co napravovat, je tolik lidí trpících nedostatkem pitné vody, potravy, otopu, stoupáním hladiny moře, které jim ukrajuje půdu pod nohama. Jako oni nesou tíži každodenních dopadů těchto sociálních a ekologických nespravedlností a katastrof, my na bohatém severu, kde se nám fyzicky žije velmi dobře, neseme tíži mnoha informací a nutnosti utřídit si příliš mnoho faktů a zařít se podle nich. Měli bychom být schopni přestavět si naše praktické hodnoty tak, abychom nečinili rozhodnutí, která nás zapojují do řetězců ne-

spravedlnosti. Naše přehnaná spotřeba vede k ničení Božího stvoření a k bídě druhých. Je tohle pokorné chození s naším Bohem?

V závěrečném dokumentu konference je vyjádřena také potřeba „nového exodu“ ze služby úzce chápaného ekonomického růstu, často spíše nadbytku a plýtvání do nového systému „ekonomiky dostatku“ či „ekonomiky péče“. Na konferenci se ukázalo mnoho schůdných cest k podobným cílům, kterými již mnohé církve v Evropě jdou. Církve samy iniciují nebo se připojují k mnoha prospěšným projektům v chudých zemích, snaží se ekologicky odpovědně spravovat svůj majetek, vzdělávat sebe i své okolí, ovlivňovat politická rozhodnutí, chránit bohatství životních forem, ale stále jde spíše o menšinu křesťanstva. Jako by k nám naléhavost situace pronikala jen přes určitou clonu vlastní pohodlnosti a usazenosti.

Co bychom tak potřebovali, aby nám všechno v plné vážnosti došlo? Nějakého hodně důrazného proroka?

Ilona Mužátková

GENERACE

Josef B. Souček

12. 5. 1902–9. 9. 1972

Sto deset let uplynulo letos od jeho narození a čtyřicet let od jeho nečekané smrti. Byl to výrazný evangelický intelektuál, profesor Nového zákona na evangelické teologické fakultě. Součkovu osobnost a dílo bude potřeba zhodnotit samostatnou monografií, ale zatím jej musíme připomínat jednotlivými studii odkazu literárního a připomenutím jeho odkazu celkového.

Rozhodnutím pro studium teologie následoval svého otce, evangelického faráře Josefa Součka, prvního synodního seniora spojené evangelické církve (ČCE), který ovlivnil celou

jeho životní orientaci. Teologii a historii studoval v Praze, Basileji a Aberdeenu. Po studiích vedle farářské práce a později práce na synodní radě ČCE psal nejprve disertaci a poté habilitaci a již v třicátých letech se stal docentem bibliotiky (Nového zákona) na tehdejší Husově evangelické teologické fakultě.

V církvi získal mimořádný ohlas především jako učitel pololegálního válečného dálkového studia teologie v době, kdy byly české vysoké školy zavřeny. Výrazná generace evangelických farářů, dnes již bohužel odcházejících, mu byla

po celý život zavázána nejen za to, jak ji učil biblickým vědám, ale především za přístup k teologii, orientaci v jejím celku a reflexi jejího vztahu ke kultuře a společenskému dění.

Vytvořil základní české učebnice a pomůcky (skripta, konkordance, řecko-český slovník, stručné komentáře) pro studium teologie, ale významnými příspěvky vstoupil i do diskuse světové: interpretací vzniku teze Pavla z Tarsu o ospravedlnění z víry, rozdvojenou eschatologií v raně křesťanské Pavlově teologii, diskusí o R. Bultmannovi a S. Daňkovi a jejich biblické hermeneutice. Jako výrazný teolog a český intelektuál ovlivnil významným způsobem cestu Evangelické církve (ČCE) a jako organizátor jirchářských setkání v letech 1961-1969 a marxisticko-křesťanského dialogu (spolu s M. Machov-

cem) v letech 1964-1968 i celkovou ekumenickou a společenskou atmosféru Prahy šedesátých let. Až v roce 1991 mohla *Křesťanská revue* otisknout jeho nepodepsaný dopis, propašovaný roku 1948 tehdejšímu generálnímu tajemníkovi Světové rady církví Visser t'Hooftovi, v němž mu střízlivě líčí možnosti evangelické církve v totalitně ovládané české společnosti, zatížené navíc dvojnásobnou hlubokou diskreditací demokracie, a to Mnichovem 1938 a způsobem plošného vyhnání Němců v letech 1945-1946. Nastolení nových vztahů s německými křesťany (partnery mu byli především prof. Iwand a dr. Kloppenburg) pokládal za svůj snad nejzávažnější dějinný úkol. Spolu se svým učitelem a přítelem J. L. Hromádkou, jemuž byl hluboce zavázán, ale současně s ním vedl spor o výklad českých dějin a své současnosti, ovlivnil i celou evropskou ekumenickou diskusi.

Petr Pokorný

UPOUTÁVKA

Péče o životní prostředí v církvích

Tato praktická příručka je určena především všem těm, kteří se aktivně starají o rozličné církevní objekty. Dává podněty k tomu, jak mohou například při úklidu, vytápění či běžné údržbě přispívat k šetrnému přístupu k prostředí kolem nás. V každé kapitole jsou konkrétní tipy a příklady, odkazy k hlubšímu studiu dané problematiky a body certifikace. Příručka může dobře sloužit jako rádce v otázkách ochrany životního prostředí ve farnostech, sborech, církevních obcích a dalších církevních institucích a zařízeních. Bro-

žurka vznikla překladem a značným rozšířením švýcarské předlohy.

Zcela konkrétně se v příručce dočtete o dobrých řešeních při vytápění prostor, klimatizaci a vzduchotechnice, o hospodaření s elektrickou energií, vodou a odpadem. Dále brožurka nabízí podněty k zamyšlení a řešení při stavebních úpravách církevních objektů, k ochraně životního prostředí v kanceláři a dopravě. Každá kapitola je ukončena seznamem bodů k certifikaci, jejichž postupné plnění může vést k certifikátu Sbor/farnost/církevní zařízení šetrné k životnímu prostředí.

Příručku *Péče o životní prostředí v církvích* obdržely zdarma všechny sbory ČCE, tam se s ní můžete seznámit. Na <http://ckes.cz> je kromě mnoha dalších informací také její elektronická verze. Zájemci o papírovou brožurku si o ni mohou napsat na certifikace@ckes.cz. **DaZ**

Sbory s původní luterskou liturgií

Zpívané části, jejich liturgické umístění a původ (4)

Při mapování původu jednotlivých liturgických částí, které se dodnes zpívají v původně luterských sborech Českobratrské církve evangelické, nahlédneme nyní do několika dalších zajímavých případů hudebních proměn způsobených mimořádně dlouhou historií tradování.

Malá doxologie (Gloria Patri)

Jde o responsoriálně prováděnou liturgickou část (tedy hudební útvar, v němž se střídá zpěv faráře s odpovědí sborového shromáždění), jejíž umístění v bohoslužbě je do značné míry sporné a zřejmě nebylo ani pevné, ani skutečně historické. Mezi dnes zpívané části byla znovu zařazena v 70. letech 20. století ve snaze o návrat k bohatší podobě liturgie. Zasloužil se o to prženský farář Tomáš Holeček, který ji začlenil do publikované verze liturgických zpěvů a snažil se ji prosadit také přímo v Pržně, kde se postupně ujala a v době mého výzkumu se zde jako v jediném sboru zpívala mezi pozdravem a kolektou. Z pohledu liturgických dějin se však jeví jako plod několika mylných přesunů. Melodicky je shodná s malou doxologií zpívanou v luterských sborech v Německu, kde je spojena se žalmem a zpívá se po introitu, stejně jako v katolické mši od středověku až do 2. vatikánského koncilu. Již vsetínský zpěvník z roku 1909 však potvrzuje posun, ke kterému došlo zařazením malé doxologie po Kyrie, tedy na místo Gloria (viz obr.). Zdá se zřejmé, že došlo k záměně textu „Sláva na výsostech Bohu...“ za „Sláva Bohu Otcí...“ a navíc k vytržení z vazby se žalmovým textem, k němuž tradičně pevně přiléhá. Ve slovenské luterské církvi se dnes malá doxologie užívá s jiným nápěvem při slavnostních příležitostech právě po žalmu, který

stojí na místě prvního čtení. Stejná praxe funguje nejméně od poloviny 20. století také ve Vsetíně. Nehledíme-li na spornost liturgického zařazení této části, vyniká její přímý vztah s nápěvem užívaným v luterském Německu, jenž je v rámci ostatních sledovaných zpěvů ojedinělý.

Dachovní: 3/4

U Boha jest milost a od-puště-ní; protož chvá-li-ce jej zecme: Slá-va Bo-hu Ot-ci i Sy-na i Duchu sva-té-mu.

Sbor:

Jak by-la na počít-ku, ny-ni i vldycky ať na vě-ky vě- kův. A-men.

Ustanovení večere Páně

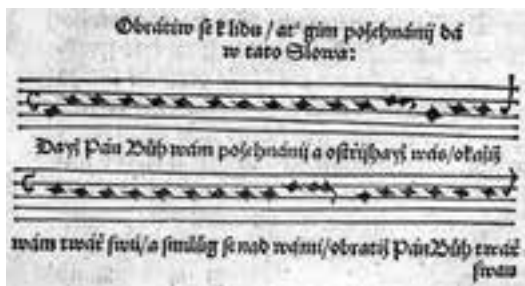
Kazatelem zpívané ustanovení večere Páně prošlo podobným vývojem jako v minulém čísle popsaná kolekta: původní modální melodie byla postupně tonálně ukotvována, což přineslo jisté melodické změny (zdůraznění I., III., V. a VII. stupně tóniny a pohybu mezi nimi) a také zvětšení rozsahu. V *Agendě české* z roku 1581 nalézáme nápěv, jenž byl pravděpodobně základem další tradice, kterou v 18. století zaznamenal Daniel Krman ve své agendě. Hlavní melodický obrys jednotlivých úseků a zvláště jejich konce se

shodují. Opět se zdá, že největší krok k dnešnímu mollovému nápěvu byl učiněn v 19. století, neboť v roce 1933 nacházíme ve slovenských *Liturgických nápěvech* již vyprofilovanou, dodnes až na drobné varianty užívanou melodii (viz obr.). Velmi podobné charakteristiky nese také v minulosti užívaná melodie modlitby Otče náš (proti dnešní praxi typická sólovým přednášením kněze – další z připomínek katolického mešního obřadu před 2. vatikánským koncillem).

Áronske požehnaní

Tato závěrečná, kazatelem zpívaná část na text z knihy Numeri (6,24-26) si zachovala svůj recitační charakter a její odvození od nápěvu zaznamenaného v *Agendě české* z roku 1581 (viz obr.) je zde na první pohled patrné. Přestože Daniel Krman ve své agendě melodii neuvádí, srovnání se záznamy z 20. století ukazuje, že zde v dějinách docházelo pouze k drobným změnám.

Slavnostní žalm

Sváteční část liturgie zpívaná kazatelem místo prvního čtení nevychází na rozdíl od žalмовého versiculu (antifony) z tradiční žalmové

recitace. Ve starších pramenech jsem k ní nenalezla hudební paralely, nápěv se však nápadně podobá dnešnímu nápěvu kolekty (rozsahem i melodickými postupy) a zřejmě s ním má společné kořeny. Končí jako tradičně malou doxologií.

Eliška Baťová

OZNÁMENÍ

Bohoslužba vděčnosti za stvoření

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve k účasti na ekumenické bohoslužbě vděčnosti za stvoření, která bude 9. 10. 2012 v kostele sv. Václava Na Zderaze (Náboženská obec Církve československé husitské, Praha 2, Resslova 300/6, Metro B – Karlovo náměstí). Bohoslužba s kázáním Marka Bendyho Růžičky, kněze Starokatolické církve, začíná v 18 h. Bude jí předcházet slavnostní vyhlášení výsledků výtvarné soutěže s tématem „Zvířata, která žijí s námi“ (v 17.30) a následovat beseda o přírodním bohatství Prahy, k níž bude mít úvodní slovo RNDr. Jiří Sádlo z Botanického ústavu AV ČR (cca od 19 h).

JNe

Prodej louky

Prodám 21 000 m² luk v jednom celku s přístupovou cestou u lesa, asi pět set metrů od silnice, na kterou je vidět. Protéká potůček. Pěkné, klidné prostředí v Hošťálkově. Informace na tel. 606 169 555.

Prodej bytu

Prodám částečně zrekonstruovaný dvoupokojový byt ve zvýšeném přízemí s velkým balkonem v Rožnově pod Radhoštěm. Dobrá lokalita, všude blízko. Uspořádání bytu umožňuje bydlení nezávislých osob ve dvou samostatných pokojích, kuchyň, koupelna a WC společné. Cena 900 000 Kč k jednání. Informace na tel. 606 169 555.

ANATOMIE PRŮŠVIHU

Český dlužník volí pštrosí taktiku

Rozhovor o exekucích a medvědí službě médií

Prezident Exekutorské komory (EK) Mgr. Ing. Jiří Prošek prokázal našemu časopisu čest, když v odpovědi na neučesané otázky redaktora nabídl ucelený výklad o nevděčném poslání úředních osob, klepajících na dveře dlužníků. Patří mu díky za trpělivost, kterou věnoval reakcím na dotazy přesahující kompetenci exekutora směrem k celospolečenským úvahám. Nejsme první, kdo se k se jeho úřadu vztahuje i se vzedmutými emocemi, podle všeho však od protestantů též očekává větší díl odpovědnosti. SOS centrum Diakonie ČCE v Praze ve Varšavské ulici se snaží být tomuto očekávání právo a nabízí svým klientům i poradnu EK.

S jakou nejtypičtější „anatomii průšvihu“ se český exekutor setkává?

Soudní exekutoři se setkávají v podstatě s jednou unifikovanou matricí „exekučního průšvihu“. Jeho anatomie je následující: pan Vaník je zadlužen. Má hypotéku na dům, auto na leasing a splácí televizi. Jeho příjem sice pokryje pravidelné měsíční platby a splátky, ale nevystačí na úspory a rezervy. Přesto se pan Vaník rozhodne odjet na čtrnáct dní na dovolenou. Jelikož si na ni neušetřil, půjčí si od nebankovní společnosti. Je to přece půjčka rychlá a pan Vaník není při žádosti o ni nucen dokazovat, zda na splátky bude mít. Smlouvu o uzavření úvěru si přečte jen zběžně, počítá s tím, že jakmile se vrátí z dovolené a přijde mu výplata, půjčku splatí.

Dovolená je krásná a bezstarostná, byť s sebou nese vyšší náklady, než pan Vaník před-

pokládal. Po návratu do práce se proto snaží o vyšší zisk, ale dlouhodobě neúspěšně. Půjčka naskakuje o úroky a věřitel se upomínkami domáhá zaplacení. Pak Vaník má strach, a tak raději nereaguje.

Věřitel se proto obrátí na soud, aby mu přiznal pohledávku. Soud v tzv. nalézacím řízení rozhodne, že existuje dluh, věřiteli přizná, že mu má být dluh zaplacen, a dlužníkovi nařídí, aby dluh do stanovené lhůty uhradil. Pan Vaník se však nezdržuje na adrese trvalého bydliště. I když mu soud doručil své rozhodnutí, pan Vaník o něm neví. Zásilku si ani po deseti dnech nepřevzal, a proto se dopis považuje za doručení fikcí.

Poté, co vyprší lhůta, během níž měl pan Vaník dluh zaplatit, má věřitel nárok vymáhat svou pohledávku exekučně. Obrátí se na soud podruhé, aby nařídil exekuci a pověřil exekutora jejím provedením. Vzhledem k tomu, že se pan Vaník nijak nebrání, soud exekuci nařídí a opět o tom zpraví dlužníka tím, že mu zašle usnesení na adresu trvalého pobytu, kde se však pan Vaník nezdržuje.

Tohle je nejběžnější anatomie průšvihu, se kterou se sice potkává exekutor, ale která probíhá v předexekuční fázi. Exekutor pak přesto ještě jednou vyzve pana Vaníka k tomu, aby do patnácti dnů dobrovolně zaplatil. Navíc už je schopen dohledat místo, kde se pan Vaník fakticky zdržuje a začne postihovat jeho majetek – nejprve mzdu a bankovní účet. Pan Vaník přesto nereaguje, s exekutorem nekomunikuje, nepokusí se domluvit si splátkový kalendář, neposílá ani částečné úhrady dluhu, trvalé bydliště si přehlásí na ohlašovnu obecního

úřadu a snaží se exekuci uniknout – mzdu si nechá vyplácet hotově na ruku, na bankovní účet neposílá žádné prostředky. Exekutor je však povinen provést exekuci a zajistit vymožení dluhu, musí proto začít postihovat další věci ve vlastnictví pana Vaníka. Protože se tedy pan Vaník nepokusil o odpovědný přístup k exekuci, může situace dospět až k soupisu movitého majetku, případně k postižení nemovitosti.

Ptáte se tedy, jak vypadá typická exekuce prováděná českým exekutorem? Otázka by spíše měla znít: jak vypadá typická exekuce vedená proti českému dlužníkovi? Mezi dlužníky převládají Vaníkové, mají tendenci uniknout nepříjemné situaci, neřešit ji hned v počátku, volí pštrosí taktiku strkání hlavy do písku. A vůbec nejlepší je, že se domnívají, že za jejich nouzi může exekutor, že on je viník.

A příběh někoho, kdo třeba vyhledá poradenskou pomoc v SOS centru Diakonie?

Třeba naposledy, když jsem byl v poradně, obrátil se na nás s žádostí o pomoc klient, který byl takzvaným obmeškalým vydražitelem. Už dvakrát v dražbě vydražil dům, o který stál z osobních důvodů, ale neměl peníze na to, aby zaplatil nejvyšší podání. Přišel se zeptat, se dražby může zúčastnit potřetí. Šlo spíše o konzultaci problému. Vysvětlovali jsme si, jakým problémům se pak takový obmeškalý věřitel vystavuje.

V čem spočívá vaše poradenská intervence? Existují pro člověka, který má zastavený majetek, vůbec nějaké možnosti?

Naše pomoc spočívá v poskytování bezplatných právních rad lidem, kteří je potřebují a kteří o ni požádají. Objednají se do některé z našich poraden, mnohdy s sebou přinesou i listiny, jejichž význam potřebují osvětlit apod. Někdy přicházejí sami dlužníci či věřitelé, jindy jejich příbuzní, někdy manželé, někdy i třetí subjekty, jichž se exekuce dlužníka nějakým způsobem dotýká.

Klientům, kteří se na nás obracejí s prosbou o radu ohledně obstaveného majetku, radíme například, aby označili postižitelný majetek, který by postačil k úhradě dluhu, a navrhl

odblokování dalšího majetku. Nejlepší možností je však uhradit dlužnou částku, exekuce se tím ukončuje a majetek už není vystaven všeobecnému zákazu nakládání s ním. Nutno podotknout, že zákaz nakládání s majetkem nevyplývá z rozhodnutí soudního exekutora. Je to nástroj, jímž sám soud automaticky postihuje veškerý rozsah vlastnictví dlužníka už v momentě, kdy nařizuje exekuci. Jeho smyslem je, aby pan Vaník neprodal dům v okamžiku, kdy se dozví o exekuci. Potenciální zájemci o koupi jsou tak chráněni, aby si nepořídili „obstavenou“ nemovitost.

Jak se dá takové situaci předejít? Podílí se EK na finanční osvětě? Vždyť agresivní nabídky půjček jsou pro lidi z nižších sociálních tříd zničující.

Exekutorská komora intenzivním způsobem rozšiřuje svoji osvětovou činnost. Je to však nesmírně náročné, protože média považují exekuce za kontroverzní tematiku, která jim přináší sledovanost. Komora se zaměřuje zejména na osvětu, jež se týká exekučního řízení. Hlavním úkolem EK je však vzdělávání samotných exekutorů, jejich zkoušení a dohlížení nad jejich činností. Edukaci v oblastech, které předcházejí exekuci, by primárně měly provádět jiné organizace a hlavně stát. Exekutorská komora podle mého názoru svou osvětovou činností roli státu doplňuje.

Jak se exekutor vyrovnává se skutečností, že jeho veřejná služba má povahu byznysu, podle zkušeností mnoha lidí dosti divokého a stěžejí kontrolovatelného? Spiknutí s lichváři se přímo nabízí...

Exekutor se z relevantních důvodů nazývá soudním exekutorem – tak je definován i v zákoně. Pakliže se někdo pokouší vyvolat dojem, že se jedná o byznys, jde většinou o politicko-populistický cíl. Soudní exekutor je v první řadě úřední osobou. Stát nebyl schopen vykonávat vymáhání pohledávek prostřednictvím soudů efektivně, proto zřídil exekutory. Současně pravil, že systém bude efektivnější, pokud na něm bude mít vymáhající orgán interest, a to nejlépe hmotný. Exekutor tedy pracuje za odměnu, jejíž výši vymáhá jako součást ►

nákladů exekuce (spolu s odměnou advokáta, jehož si najal věřitel v rámci dvou soudních řízení, a DPH), přičemž výše odměny je závazně stanovena ministerskou vyhláškou.

Nedovedu si představit, jakým způsobem by se exekutor mohl „spiknout“ s lichvářem. Vždyť každou exekuci nařizuje soud. Soud v prvním řízení nejprve posoudí, kde je spravedlnost. Rozhodne, jestli je nárok věřitele na zaplacení dluhu oprávněný, a současně nařídí dlužníkovi zaplatit do určité lhůty. Pakliže by se jednalo o lichvářskou půjčku, jak uvádíte, je namístě, aby soud takový nárok zamítl, vždyť na lichvu pamatuje i trestní zákoník. Pokud dlužník nereaguje adekvátně, může se věřitel obrátit na soud podruhé a požádat o zahájení exekuce. Dvojí rozhodnutí soudu, dvojí posouzení spravedlnosti kompetentním orgánem – to je nezpochybitelná součást každé exekuce. Až poté přicházím ke slovu já jako exekutor a mou povinností je vymoci dluh tak, jak nařídil soud. Nepřísluší mi zkoumat, proč soud exekuci nařídil, proč se věřitel rozhodl vymáhat pohledávku prostřednictvím exekutora, většinou se tyto důvody vzniku dluhu ani nedozvím. Pověření soudu k provedení exekuce musím přijmout a exekuci musím provést. Jsem jen prodlouženou rukou soudu, nejsem byznysmen a nespolečuji se s lichváři!

Vrátím-li se ještě k odměnám, rád bych připomenul, že stát na chod exekutorských úřadů nepřispívá ani korunu. Soudní exekutoři přitom zvýšili vymahatelnost dluhů v Česku na 40 %, zatímco soudy dosahovaly jen tříprocentní vymahatelnosti a jejich činnost byla pro stát nesmírně drahá a zatěžující. Soudní exekutor tedy dostane odměnu jen ve 40 % řízení, která se mu podaří ukončit vymožením. Ve zbývajících řízeních je nucen nést náklady sám bez nároku na odměnu. Exekuční řízení je pro exekutora administrativně značně náročné. Náš úřad, který je průměrně velký, platí denně za poštovné cca 15 až 20 000 korun. Tyhle komplikace si uvědomuje málo lidí. Stejně tak si málokdo uvědomuje, že uvedené náklady, které by jinak platili daňoví poplatníci, platí v exekuci ten, kdo ji zavínil, tedy dlužník.

Navíc sami soudní exekutoři se po březnovém snížení odměn dostávají do finanční tísně.

Jen v posledním půlroce se dva nově jmenovaní soudní exekutoři odmítli ujmout svých úřadů, protože by byli nuceni zadlužit se v řádech milionů jen proto, aby jejich úřad mohl zahájit činnost. Vyhlídka na splacení takto vysokého úvěru je nyní velmi nejistá.

Váš postoj k různým excesům, které pohoršují veřejnost – exekutor jde po tříletém chlapci, zabavují se domácí mazlíčci, nemovitost je zastavena kvůli pár korunám, zneužívání trvalé adresy dlužníka odnášejí nevinní aj.

Příklady „excesů“, které jste vyjmenoval, jsou ukázkou toho, jak moc dokážou média ovlivňovat veřejné mínění. Vždyť třeba případ tříletého chlapce není žádným excesem soudního exekutora! Evidentně jde o to, že jeho matka coby zákonný zástupce špatně posoudila situaci a při přebírání dědictví odmítla racionálně zohlednit skutečnost, že dědictví je trojnásobně předlužené. Už od starého Říma platí, že dluhy se úmrtím dlužníka nemažou, ale přecházejí na dědice spolu se zděděným majetkem, pakliže jej dědic neodmítne. Ovšem dědic ručí za dluhy zesnulého jen do výše zděděného majetku. Jednoduše řečeno: nebylo by přece spravedlivé, kdyby dědic dostal po zesnulém dlužníkovi veškerý majetek tzv. čistý, bez dluhů, a věřitelé, kteří by jinak měli své pohledávky z takového majetku zaplacený, by měli smůlu. Takto to v právně civilizovaných zemích skutečně nechodí.

Co se skutečných excesů týče, přiznávám, že se objevují. Domnívám se však, že exekuční problematiku budou provázet vždy. To je logická souvislost. Když někomu berete majetek (byť po právu), je nespokojený a samozřejmě si stěžuje. Exekutorská komora je jedním z orgánů, který posuzuje, zda je stížnost opodstatněná a zda je třeba vyvodit z ní kárnou žalobu. Exekutoři jsou ale nejkontrolovanějšími členy justice. Obdobně přísný kontrolní systém nemají ani notáři, advokáti či soudci, přitom počet excesů je zhruba na stejné úrovni.

Vyvíjejí exekutoři aktivitu srovnatelnou s drobnými dlužníky i vůči velkým firmám?

Jednoznačně ano! Důrazně musím vyvrátit mýtus o tom, že exekutor dře malé dlužníky

a velké ryby si vesele plavou dál. EK ale už delší dobu upozorňuje na to, že způsoby provedení exekuce jsou poměrně nepružné. Až na postižení obchodních podílů, které je v českém prostředí prakticky k ničemu, se od roku 1963 nezměnily. Tehdy všichni pracovali, jediný bankovní ústav, který poskytoval účty, byla

Československá státní spořitelna a každý měl nějaké standardní vybavení domácnosti, které však mělo svou hodnotu. Nábytková stěna se i použitá prodávala za tři pět tisíc korun. Na druhé straně nebylo standardní, aby si člověk psal majetek na společnost s ručením

omezením, na akciovky s akciemi na doručitele, a to nemluvíme o off-shore společnostech. V Americe a částečně i v Německu toto řeší takzvanou doktrínou propíchnutí závoje. Soud může rozhodnout o tom, že firma je jen slupka a že dluhy jsou opravdu vaše a majetek není firmy, ale je váš, protože se k němu chováte jako k vlastnímu, a proto se jeho prodejem dá zaplatit váš dluh. Pravidla exekucí by měla výrazným způsobem zefektivnit a zmodernizovat novela exekučního řádu, kterou právě schvalují zákonodárci.

Ekonom Tomáš Sedláček říká, že kdybych se modlili otčenáš doslova, prosili bychom: „Odpusť nám naše dluhy, jako i my odpouštíme našim dlužníkům.“ Jaký je názor EK na řešení dluhové krize? Neměly by se dluhy také odpouštět? Křesťanská představa spásy a vykoupení souvisela se zkušeností otroka, kterého někdo vykoupil a vysvobodil často právě z koloběhu dluhů. Nevzniká dnes stejná sociální třída lidí, kteří jsou otroky úvěrových společností? Jaká je dnes možnost jejich vykoupení?

Jako exekutor nemohu uvažovat o tom, zda se dluh má odpustit. To je výsostně rozhodnutí věřitele dávno před tím, než požádá soud o zahájení exekuce. Dluh však může odpustit v zásadě kdykoliv, často se tak děje i v průběhu exekuce, kdy věřitel část vymáhaného dluhu promine. Soudní exekutor je zde prostředkem práva, kdy o právu věřitele rozhodl soud. V opačném případě by rozhodnutí soudu bylo jen cárem papíru. Lidsky je samozřejmě možné říci, že uplatnění některých dluhů může být morálně sporné, nicméně záleží na okolnostech – které však nemůže posuzovat exekutor, ale soud –, zda se třeba nejedná o zneužití práva. Na druhou stranu řekněte ale třeba nemocnici, která chce vymáhat třicetikorunový poplatek, že to má nechat plavat. Dlužné poplatky celkově činí miliony a to je pro nemocnici zásadní částka. Jak má nemocnice rozhodnout o tom, kterou třicetikorunu bude vymáhat a kterou odpustit? Kde by pak byla spravedlnost?

Navíc finanční krizi čelí i věřitelé. Jestliže si před časem mohli dovolit nechat některé ►

pohledávky v šuplíku, dnes by to bylo hospodářsky neodpovědné. Do popředí se opět dostává termín druhotná platební neschopnost. Věřitelé např. nemají kvůli svým neplatícím dlužníkům na mzdy pro své zaměstnance, to přece rozhodně není fér.

Co byste za EK vzkázal evangelické veřejnosti?

Velmi si vážím jedné z bazálních filozofií protestantismu, která zdůrazňuje odpovědnost člověka za sebe sama a svůj osud. Je mi blízká i protestantismem hlásaná skromnost člověka. Podle mého právě absence, případně snížená důležitost těchto idejí v životě dnešní společnosti vede bohužel i k tomu, že je tak vysoký počet exekucí. Je

na nás všech, abychom tyto ideje ve společnosti zdůrazňovali a upřednostňovali před prostým konzumem a osobní nezodpovědností.

Věřím, že právě evangelická veřejnost chápe postavení a smysl soudního exekutora v právním systému, neboť bez jeho činnosti by se i odpovědný člověk – věřitel nedomohl svého práva. Jistě není náhodou, že jednou z kolébek soudních exekutorů je protestantské Holandsko. Třeba právě tahle země dodnes nejen ekonomicky těží ze svého myšlenkového základu, který byl blízký i naší krajině za první republiky. Bohužel komunistická éra tuto tradici přerušila a tyto hodnoty devalvovala.

Ptal se Jan Mamula

KŘESŤANSKÁ SLUŽBA

Každý, kdo má diář a měkké srdce

Jedním z nejlepších trendů ve vývoji naší společnosti je posun od „kasárenské“ státní sociální péče směrem k vynalézavější, zapálenější práci širokého spektra neziskových organizací. V souběhu se proměňuje postavení toho, komu se pomáhá. Už to není „chovanec“, ale klient, zákazník. Naší státní ideologií je rovnost všech a v takovém případě je lepší, když je to rovnost lidí „nakupujících“ na trhu než rovnost trestanců či branců v přijímači. Je lepší, když se dobročinnost dělá trochu jako byznys, než když funguje jako „nápravně-výchovný ústav“. Stát řekne: zastáváme rovnost všech lidí, tady máš, milý znevýhodněný občan, žetony. Nakup si za ně zlepšení života, u koho chceš. Ideál rovnosti podle mne ani nejde naplňovat účinněji, stát se zde vydal tou nejlepší cestou.

Na druhou stranu je rovnost příležitostí trochu trik. Náhražka, jak udržet lidskost ve společnosti, která již nezná rovnost danou shůry, rovnost před Bohem – protože nezná Boha. Písmo jinou rovnost než před Bohem nezná. Přední postavení dostává Izák na úkor Ismaele, Jákob na úkor Ezaua. Hospodin podivuhodně rozlišuje mezi Egyptem a Izraelem. Sám Kristus říká: „Jsem poslán ke ztraceným ovcím z lidu izraelského... Nesluší se vzít chleba dětem a hodit jej psům.“ Po vzkříšení se jej smí dotknout učedníci, ale ne Marie Magdalská. O Samařanech říká: „Vy uctíváte, co neznáte; my uctíváme, co známe, neboť spása je ze Židů.“

Písmo uznává nerovnost mezi lidmi. Může si to dovolit – zrovna Samařan překonává lítostí, měkkostí srdce nerovnost mezi lidmi, která

proto však nepřestává platit. Písmo popisuje svět, jaký je, a dodává: Je tu ještě něco navíc. Svět se tváří, že jsme si všichni rovni – ale už tak široce užívané dobročinné službě, jako je veřejná doprava, se říká „socka“. Každý cítí rozdíl mezi tím, když na kole jezdí venkovská babička (protože nemá na auto) a bankovní úředník (protože je zeleně uvědomělý).

Byl pohnut lítostí

Základem vši křesťanské dobročinnosti, už na úrovni jedince, má být dle mého sentiment, měkké srdce. Ne jakákoliv filozofie. Tak si to dle mého Ježíš přál. Znáám vícero lidí se značně předsudečnými názory na Romy, kteří přesto nezištně a velkoryse Romům pomáhají, protože jim je jich líto. Nebo řekněme imigranti: někdo může zastávat názor, že země není schopna bez úhony absorbovat rozsáhlejší imigraci – ale zrovna imigranta ve sboru nebo sousedství má moc rád. Druhému mohou naopak naše imigrační zákony připadat tvrdé příliš – ale těžko chtít po státu, aby ocenil jeho snahy ve prospěch ilegálních imigrantů. Ať už si o těchto problémech myslím sám cokoliv, odmítám uznat, že soucit toho nebo onoho je kvůli jeho názorům méně hodnotný.

Už jsi tam zašel?

Křesťanská služba si zachovává tento sentimentální základ, ale má navrch sílu organi-

zované práce více lidí, dělení úkolů – má něco ze síly profesionálních charit. Je rozdíl mezi tím, když si říkám „měl bych někdy zajít za starou Málkovou, je tak sama“ a tím, když mi na lednovém setkání křesťanské služby řeknou „běž za Málkovou a v únoru se tě zeptáme, jak na tom je“. Jedno srdce nepostihne všechno trápení ve sboru a jeho nejbližším okolí – víc očí si víc všimne, víc hlav víc ví, zda Málkovou víc potěší návštěva mladíka nebo stejně staré ženy.

V křesťanské službě ve sboru může být podle mne každý, kdo má měkké srdce a diář. Diář, kam by si zapsal, kdy má jít na návštěvu, nebo že by se Cikánům odvedle hodila zánovní pračka, co má doma v garáži.

Je velká ostuda, že křesťanská služba nefunguje v úplně každém sboru (ani v našem). Některé z nás možná od jakéhokoliv organizovaného milosrdenství odrazuje to nutné přikývnutí ke státní představě, co je dobro. Jak je máme spojené s občanskými sdruženími a charitami. S každým, kdo žádá o granty, kdo potřebuje veřejné uznání. Jenže to právě u křesťanské služby není nutné. Soucit alespoň pro někoho může mít i sexistický stoupenec národního státu a fosilních paliv. Nebo třeba heretik – Samaritán. Založte u vás ve sboru křesťanskou službu!

Tomáš Pavelka

NOVÁ VLNA KAMPANĚ OTEVŘENO SENIORŮM

Odsouváme seniory na vedlejší kolej, neochuzujeme se o něco?

Dříve narození nám mají co dát

Evropský rok aktivního stárnutí a mezigenerační solidarity 2012 pokračuje a s ním i aktivity Diakonie ČCE vážící se k tématu seniorů. Kampaň Otevřeno seniorům je konkrétně zaměřena proti diskriminaci starších lidí ve společnosti – snaží se vyvolat diskusi nad tradovanými omyly, stereotypy a předsudky, jež si naše společnost vůči fenoménu stáří podržuje. Nad projektem, který je dále součástí kampaně celoevropské (<http://europa.eu/ey2012>), převzala záštitu zmocněnkyně vlády pro lidská práva paní Monika Šimůnková.

Plakáty s životními příběhy seniorů: Stáří nám může dát víc...

Plýtváme věcmi. Plýtváme i lidmi? Je postoj naší společnosti ke stáří nadobro odcizený? Starší lidé mají cenné profesní i životní zkušenosti, které často ve spěchu ani neregistrujeme, tak jako přehlízíme seniory samé. Nová vlna kampaně přináší „nové tváře“ – s využitím modelových příkladů ze života skutečných seniorů ukazuje, že ono pověstné slábnutí sil, které může s věkem přicházet, rozhodně neznamená, že nám starší lidé nemají co dát. Mohou nám vydatně pomoci zvládat náš vlastní život. Svými radami či příkladem, jiným úhlem pohledu: „Stovku za deset už nezaběhne, ale sportovní talent pozná na první pohled.“

Tváře z vizuálů v převážné většině patří přímo klientům z diakonických středisek, kteří se rozhodli na kampani podílet. Jejich věk je skutečný, jména a příběhy jsme však pozměnili. Známost

tváří v třetí vlně kampaně je „pan Navrátil“, hlavní hrdina televizního spotu Aukce, jenž provází tento charitativní projekt od jeho počátků a díky mediálnímu partnerství České televize se od loňského roku nadále objevuje na obrazovce.

Série seniorských triček

„Mám sedmdesátku na krku. V tramvaji pouštím mladé sednout!“ S podobným nápisem na tričce se budete moci brzy setkat. Humornější a odlehčený pohled na problematiku stárnutí nabízí kampaň Diakonie ČCE díky spolupráci s internetovým obchodem Kasa.cz, který bude

zboží v rámci firemní společenské odpovědnosti bez zisku distribuovat.

Tematické instalace ve veřejném prostoru

K novým výrazným prvkům, které kampaň v letošním roce uvádí, patří také instalace „zapomenutých předmětů“, jež si většinová společnost automaticky se seniory spojuje. Hole, brýle, staromódní kabelky naoko pohozené ve veřejném prostoru, vymezeném bezpečnostní páskou do podoby místa činu, představují výmluvné memento: „Musí být okradeni, musí se nejprve ztratit, abychom si jich všimli?“

U příležitosti Mezinárodního dne seniorů, který si připomínáme 1. října, připravila Diakonie rozsáhlou výstavní akci pro veřejnost ve foyer vybraných institucí – ať už jde o místní, městské či krajské úřady, nemocnice, knihovny, školy či jednotlivá zařízení středisek Diakonie ČCE. Cílem této akce, organizované v úzké spolupráci s vlastními středisky na více než šedesáti místech v regionech po celé republice, je upozornit na nechvályhodnou skutečnost, že o seniorech obecně uvažujeme a dozvídáme se z médií většinou až tehdy, stanou-li se obětí nějakého trestného činu, nehody či bulvární senzace.

Vyjádření Moniky Šimůnkové, vládní zmocněnkyně pro lidská práva:

„Přestože senioři tvoří téměř jednu pětinu české společnosti, jsou zároveň jednou z nejzranitelnějších skupin obyvatel, která navíc mnohdy vnímá diskriminaci či špatné zacházení ze strany spoluobčanů spíše jako samozřejmost než porušení svých základních lidských práv. Jsem ráda, že jako patronka Evropského roku aktivního stárnutí a mezigenerační solidarity mohou přispět k otevřené debatě o předsudcích, kterým musí senioři čelit. Velmi mě znepokojuje již téměř všudypřítomný způsob vnímání seniorů jakožto jednotlivé skupiny, která je zcela odkázána na pomoc ostatních a neměla by se plnohodnotně účastnit veřejného dění. Věřím, že i aktivity Diakonie Českobratrské církve evangelické přispějí k tomu, že společnost překoná toto stereotypní vidění seniorů a dokáže docenit, jakým přínosem pro ni mohou senioři se svými celoživotními znalostmi a zkušenostmi být.“

Pavel Hanych

AKTUALITY

Velké společnosti podporují Diakonii

S vděčností jsme poslední dobou přijali řadu věcných darů pro Diakonii od velkých společností. V červnu a září do diakonických zařízení putovalo 38 krabic oblečení renomovaného obchodu Van Graaf. Skandinávský výrobce nábytku IKEA již poněkolikáté věnoval Diakonii několik kusů nábytku a vybavení. Dvanáct velkých krabic stavebnice LEGO potěší zvláště děti. Firma Campingaz zase zaslala dar v podobě campingového vybavení, celkem 30 kusů spacáků, polštářků a podobných věcí. Společnost Hungry House věnovala celkem 18 kusů kancelářských stolů. A nakladatelství Atlantis přišlo s darem 133 nových knih. Za hodnotné dary, které prostřednictvím ústředí distribuujeme do jednotlivých středisek, všem dárcům velice děkujeme.

Moderní přístupy k lidem s demencí

Diakonie ČCE – středisko ve Valašském Meziříčí pořádá již počtvrté konferenci týkající se problematiky lidí s demencí, na níž vystoupí renomovaní odborníci. Den poté se koná workshop validace, který povede Mária Wirthová. Další informace a elektronickou přihlášku najdete na webových stránkách střediska – valmez.diakonie.cz

Jarmark u Ludmily poestnácté

Pod záštitou starostky MČ Praha 2 paní Jany Černochové pořádalo Středisko křesťanské pomoci Diakonie ČCE v Praze ve čtvrtek 13. září 2012 už 16. ročník tradičního Jarmarku u Ludmily. Cílem Jarmarku u Ludmily je představit široké veřejnosti činnost Diakonie ČCE – SKP v Praze, která poskytuje sociální služby občanům hlavního města Prahy a blízkého okolí. „Snažíme se, aby Jarmark u Ludmily byl místem zajímavých setkání, možností, jak získat informace o našich službách, a také místem příjemně stráveného času,“ říká Libuše Roytová, ředitelka Diakonie ČCE – SKP v Praze.

ph

Invalidní vozíky z USA pomohou potřebným

Pro pohyb v budovách i na ulici

V září do Diakonie ČCE dorazilo 299 invalidních vozíků z USA. Dar, který obsahoval také 48 sad berlí a 10 chodítek, poskytla Církev Ježíše Krista Svatých posledních dnů z amerického Salt Lake City. Vozíky budou zdarma distribuovány potřebným lidem v České republice – klientům Diakonie či jiných zařízení, ale také široké veřejnosti. Vozíky budou přidělovat vyškolení zaměstnanci Diakonie ČCE.

Dar zahrnuje dva typy vozíků s mechanickým pohonným zařízením. První typ je vhodný

odpovídalo normám Světové zdravotnické organizace. V září proto proběhlo ve valašsko-meziříčské Diakonii zvláštní školení pro distributory a uživatele z řad pracovníků i klientů Diakonie ČCE. Ti se naučili, jak vozíky přidělovat klientům na míru tak, aby jim vyhovovaly co nejlépe a aby bylo minimalizováno riziko případných zdravotních komplikací,“ říká Jan Dus, ředitel Střediska humanitární a rozvojové pomoci Diakonie ČCE, jež distribuci vozíků zajišťuje. Děkujeme všem, kteří toto školení

pro pohyb ve vnitřních prostorách, druhý je vybaven silnějšími koly, a proto se hodí i pro pohyb venku. Oba vozíky jsou určeny lidem, kteří ovládají horní část těla. Vozíky jsou uzpůsobeny doprovázení druhé osoby, umožňují však také samostatný pohyb uživatele.

Dar Církve Ježíše Krista Svatých posledních dnů zprostředkovala Komise humanitární služby této organizace, jež pomáhá lidem bez rozdílu vyznání po celém světě. Velmi si tohoto daru a naší spolupráce vážíme – pomoc má mnoho tváří.

„Náš partner si velice zakládá na tom, aby samy vozíky a také proškolení distributorů

umožnili, a také školitelům, především pak manželům Smithovým, kteří se celosvětově starají o distribuci těchto vozíků, a manželům Pageovým, kteří působí jako humanitární pracovníci v ČR. Část vozíků byla přímo na místě předána konkrétním klientům. Zbýlé budou distribuovány prostřednictvím Diakonie ČCE jejím klientům i široké veřejnosti.

Naším společným cílem je pomáhat lidem k důstojnějšímu a plnohodnotnějšímu životu. Už nyní tedy hledáme způsob, jak vozíky přidělit těm nejpotřebnějším. Máte-li zájem či dotaz, obraťte se prosím na e-mailovou adresu hrp@diakonie.cz.

hrp/ph

KATECHISMUS PRO RODIČE

Církev, presbyter, farář

Tato tři slova nemusí vůbec nutně patřit k sobě

Církev je předně shromáždění, a to už jen třeba dvou nebo tří lidí, kteří se nescházejí jen proto, že se rádi vidí, ani proto, že je to už taková jejich zažitá tradice, a už vůbec ne proto, že je někdo z nich za to placen! Církev je společenství lidí scházejících se proto, že se tím setkáním chtějí povzbudit, vzájemně se obdarovat a hlavně vzájemně si připomenout, že jsou nesení Láskou, která je stvořila, že ta Láska po nich touží, odpouští jim a oni tak mohou každodenně začínat svůj život v tomto odpuštění nanovo. Církev je společenství lidí, kteří chtějí svůj vzájemný život a svůj vztah ke světu utvářet v této Lásce svobodně a odevzdaně, jako by byli dětmi a síla neustavičně tvořící Lásky byla jakoby jejich rodič - řekněme s Ježíšem - Otec.

Takových společenství je bezpočet a jsou různě organizována. Na typu organizace zas tak nezáleží - pokud ovšem její struktura nezaštiňuje těm, kdo se setkávají, nejvyšší autoritu Lásky, či se dokonce nestaví na její místo! Ježíš, ve kterém my kristovci působení této osvobodivé Lásky rozeznáváme, například nikde neříká, že by společenství „v jeho jménu“ musela mezi sebou mít vždy někoho z přímé posloupnosti jeho někdejších učedníků nebo že by hodnověrnost takového setkání musel zaručovat někdo, kdo má vystudovanou vysokou školu (teologii) nebo třeba jen uměl číst. U Krista není nikde řeč o nutnosti číst Bibli při setkáních s ním. Mělo by záležet jen na tom, zda se lidé schází v jeho - v Ježíšově - jménu, ve jménu Lásky, která vede ke svobodě. Záleží na tom, zda se ve společenství věřících chceme Láskou nechávat povzbuzovat a zda prosíme

o možnost společně žít radostí a vděčností z nepopsatelných krás a bohatství všech darů Lásky, kterými jsme dennodenně obdarováni.

Presbyteri, tedy „starší“ jsou lidé, kteří mají mít ve společenství největší slovo. Jejich počet by měl být odvozen od velikosti společenství. Jsou přirozenými autoritami, lidmi, kterým leží život společenství na srdci a také pro ně ledasco dělají. Jsou to ale hlavně lidé, kteří jsou si vědomi toho, že jim bylo mnoho odpuštěno, a proto mohou druhým život z Lásky nejlépe ukazovat.

Čím větší je společenství, tím se jejich role stává spíš řídicí - rozdělují úkoly, dohlížejí na to, zda se vše ve společenství děje opravdu z Lásky a pro Lásku. Presbyteri jsou i těmi, kdo - v případě, ►

že je už společenství dostatečně velké, tak aby si ze svých příspěvků (stačí jen desátky) mohlo dovolit některé talentované bratry a sestry za jejich služby odměňovat (diakony, učitele, kazatele, ekonomy, správce budov) – navrhuji tyto lidi celému společenství k volbě a posléze je i v jejich „úřadech“ kontrolovat.

Farář (obyvatel či správce fary, v původním významu opevněného místa) je zaměstnání a role vytvořená během historického vývoje křesťanských církví a vznikla spojením některých obdarování, která se zdála při velkém počtu setkávajících se praktická: nebát se nahlas sdělovat druhým lidem dobrou zprávu o Boží Lásce (kázání), vykládat tradiční texty pro to, aby nás povzbuzovaly i v současnosti (výklad a učení), a také vést bohoslužby (liturgie). Později se k těmto obdarováním připojily dary takzvané „pastýřské péče“, tedy dary utěšovat, povzbuzovat a napomáhat druhým k pravdivému sebenáhledu. V některých společenstvích – těch spíš skomírajících – se nakonec přidala touha po tom, aby farář uměl do společenství pozvat mladé lidi, uměl za-

bavit děti a aby byl s to opravovat (pokud možno sám) zašlé starožitné budovy, a staral se o farní pozemky a tak podobně.

Role „farář“ byla ovšem vytvořena pro potřeby velkých skupin lidí. Malá společenství (do cca 100 lidí) by neměla odvozovat svá shromáždění od toho, zda mají na to uživit faráře. Jako by snad Kristovu církev měla a mohla udržovat nějaká skupina profesionálů, bez nichž by se to neobešlo! Farář by měl být až luxus velkého fungujícího společenství, nikoliv jeho počátek nebo základ. Hlasateli dobré zprávy, a těmi kdo z ní každodenně žijí a zvou k tomuto životu i ostatní, jsme přece my všichni, kdo jsme uvěřili! My si pak volíme presbytery a teprve jejich prostřednictvím můžeme někoho z nás pozvat k tomu, aby kázal, nebo učil (a případně jsme se za to mohli domluvit i na nějaké odměně). Pokud svůj život z víry a ve víře budeme delegovat jen na placené faráře a farářky a budeme od nich očekávat pro naši církev nějakou „záchranu“, naše církev pomalu ale jistě zanikne!

Marek Bárta

OSOBNOSTI MEZINÁMI

Pohnuté století v osudech našich bližních

Vzpomínky paní Marie Junáskové (nar. v Plzni 8. 5. 1915),

doplněné dcerou Elianou Kryzovou (nar. v Bavans ve Francii 18. 9. 1943)

Můj otec František Bartoníček pocházel z východních Čech (nar. v Nové Pace 11. 5. 1881, zemřel 4. 4. 1945 ve Francii). Společná životní cesta s Terezíí Křiváčkovou (nar. 21. 4. 1887 v Plzni, zemřela 3. 10. 1968 v České Kamenici) začala požehnáním sňatku 19. 6. 1906 právě v Plzni. František Bartoníček patřil ke generaci, jejíž život poznamenala první světová válka. Dlouhý pobyt na frontě v silných mrazech vedl k jeho postižení. Lékaři rozhodli, že amputace nohy je nezbytná.

Jistotou po stránce hmotné se stal prodej všeho, co souviselo se svěřenou trafikou. V roce 1922 se rodina rozhodla emigrovat do Francie a v novém prostředí se jim časem začalo dobře dařit. František Bartoníček se vrátil k tomu, čemu se v mládí vyučil, měl vlastní krejčovskou dílnu.

Životní příběhy rodiny byly určeny meziválečným evropským vývojem, rozbitím demokratických struktur některých zemí a válkou.

Nevlastní syn František Křiváček se stal letcem RAF ve Velké Británii. V době války se

o tři děti a manželku postarali příbuzní. Po válce žil ve Francii, ale pak se vrátil do Československé republiky.

Matthias Bartoníček (4. 6. 1912 – 7. 12. 1989) v době války pracoval v továrně Peugeot a spolu dalšími dělníky se podílel na záškodnické činnosti. Brzo však došlo k prozrazení sabotážních akcí. Na základě zpráv od přátel se Matthias skrýval na jednom ze statků v jiném okrese. Po uplynutí několika měsíců se rozhodl vrátit domů v přesvědčení, že již po něm nepůjdou. Gestapo ho zastihlo při opravě domku a jednalo důsledně: Matthias prožil dva roky v koncentračních táborech Buchenwald a Dachau. Po osvobození mu byl poskytnut léčebný pobyt ve Švédsku. V tu dobu žila rodina v nadějném očekávání. Velkým zklamáním byla skutečnost, že dopis zasláný do Švédska se 12. června 1945 vrátil jako nedoručitelný. Vše bylo však jinak, Matthias se přece jen vrátil šťastně domů. Ponechal si francouzské občanství a do Československé republiky se již nevrátil.

Miroslav Bartoníček (1. 9. 1920 – 27. 7. 1986) pracoval s otcem v jeho krejčovské dílně. Přihlásil se do Československé armády, ve které sloužil v Agdu Héraultu od 12. 1. 1940 do 28. 4. 1941. Po návratu k rodině v Saint-Suzan byl odvečen do koncentračního tábora Schirmeck (Forbruck)

v Alsasku, kde byl vězněn od 23. 2. 1942 do 9. 10. 1942. Také on zůstal po válce ve Francii.

Dcera Marie Bartoníčková, provdaná Junásková se narodila 8. 5. 1915 v Plzni a její manžel František Junásek se narodil ve Vítkovicích 9. 8. 1908. Oddáni byli 14. 8. 1937 v D' Audincourt (Doubs).

Na základě prohlášení československé vlády, kterým byli emigranti zváni zpět do republiky, se rodina rozhodla v roce 1946 vrátit. Hledání místa možného pobytu se však ukázalo složitější, než se zprvu zdálo. Reemigranti prožili dost dlouhý čas ve velmi ubohých podmínkách na nákladovém nádraží v Praze a později v kasárnách v Dáblících. Přece jen se však podařilo během roku 1946 získat domek nedaleko Děčína v Horních Habarticích.

Ve vzpomínkách si vděčně zpřítomňujeme i ty tři „hochy“ ve vojenském a z habartické zahrádky nás provází nádherný pohled na malou úhlednou školku za říčkou, přijímáme pozdravy rodičů a dětí a jakoby symbolicky přilétá čáp, dosedá do hnízda a všude je klid a pokoj. Již tolik let.

S úctou a poděkováním za možnost sdílení se v tak dramatických (a často přetěžkých) osudech – co to je osud? – paní Marii Junáskové k 97. narozeninám a širšímu rodinnému kruhu

sepsal **Petr Čapek**.

RECENZE

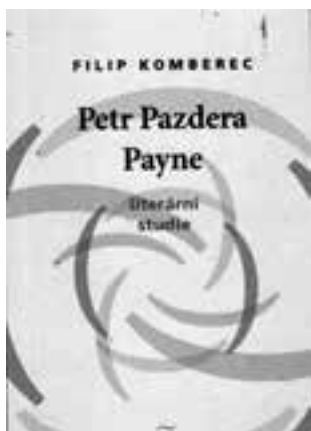
Podnětná kniha o Petru Pazderovi Paynovi

Česká literatura není bohatá na monografie. Uvážíme-li, že dosud nikdo nenapsal odpovídající souhrnnou práci o tak významných autorech, jako byl například básník Josef Palivec, může se zdát vydání monografie o žijícím autorovi narozeném v roce 1960 poněkud předčasné. Literární vědec Filip Komberec (1986)

nás v knize s názvem *Petr Pazdera Payne. Literární studie* přesvědčuje, že tomu tak být vůbec nemusí.

Paynovo dílo tvoří jedenáct knih próz, kázání, esejů a malých dramatických útvarů – dramoletů. Komberec si v Paynově díle všimá nejprve linie biblické (zejména v kázáních ►

a esejích), poté se zabývá autorovou „drobotinou“ (povídkami, mikropovídkami, črtami, skicami), pokusem o román (Lyonský omni-

bus), hrou textu a výtvarného umění i autorovými dramolety. Zaznamenává i autorovu rozsáhlou publicistiku a práci editorskou a vydavatelskou. V Kombercově přístupu je symptomatické, že vedle analýz literárně-kritických

a teoretických dokáže zkoumané dílo nasvítit i z úhlu filozofického a teologického – přesně to je kvalita, která dnešnímu psaní o literatuře výrazně chybí, bez níž však nelze autory Paynova typu, tedy ty, jež výrazně pracují s křesťanským myšlenkovým světem, vůbec pochopit, natož zhodnotit.

Pro evangelické čtenáře, kteří znají sbírku Paynových kázání *Co je ti do nás, Ježíši Nazaretský* (Eman 2002) je cenné se seznámit s celkem mnohotvarého Paynova díla. Kombercova kniha může působit i jako dobrý úvod do Paynovy tvorby a výzva k její četbě. Je zjevné, že vedle Milana Balabána, Pavla Rejcherta, Aleše Březiny a dalších osobností vycházejících z české evangelické tradice je Petr Pazdera Payne dalším významným autorem, který svou tvorbou dalece překročil prostředí své církve a jehož dílo je respektovanou součástí hlavního proudu české literatury.

Jan Šulc

KOMBEREC, Filip: Petr Pazdera Payne. Literární studie,

Praha: Cherm 2012, 185 s.

Sláva vítězům, čest poraženým aneb Ameriku objevili bezdomovci

Chodíme vedle sebe, potkáváme se na ulicích, ve vlaku, v metru, na návších. Někdy více, někdy méně registrujeme kolemjdoucí a pouze podle vnějších znaků si vytváříme svůj „objektivní“, ale povrchní názor. Poznáme, kdo z nich je úspěšný a kdo ne? Kdo je vítěz a kdo poražený? A kdo to je vlastně vítěz? Muž v dobře padnoucím obleku s krásnou taškou z krokodýlí kůže? Nebo mladík urostlé postavy s holou hlavou a masivním řetězem kolem krku? Je vítězem mladá maminka, kolem jejíhož kočárku se batolí dvě veselé děti? Nebo

žena exotického vzezření, která zjevně vyhlíží někoho, komu by udělala radost, ale zároveň si i dobře vydělala? A co ten muž, který nese dvě igelitové tašky, má dlouhé vousy, nečistě oblečení a šilhá po odpadkových koších?

Jaká je vlastně hranice mezi vítězem a poraženým? Dovedeme to rozpoznat? Dovedeme to pochopit? Jistě, my lidé máme vždy po ruce hodnocení, tak rádi soudíme druhé, vidíme podle našich „objektivních“ pohledů, kdo úspěšný je a kdo není. Máme velké ambice, nakonec bychom byli schopni připravit i se-

znam lidí, kteří budou spaseni, ať s tím nemá Hospodin tolik práce. Třeba ani nemá tolik informací...

Nedávno mi můj přítel a kolega daroval zvláštní knížku, vyšla již v druhém vydání pod názvem *Sláva vítězům, čest poraženým aneb Ameriku objevili bezdomovci*. Jsou to rozhovory, ovšem tak nějak zvláštní. V první řadě jsou zde ne úplně tradičně pokládány otázky. Autor většinou vychází z dobré znalosti těch, kterých se táže, například se ptá úspěšného hudebníka: „Bojíte se stáří?“ Nebo vysoce postaveného státního úředníka: „Chudoba má tisíce podob. Jak byste ji definoval vy?“ Módní návrhářce je zase položena otázka: „Jak se díváte na ty, kterým se v životě nedaří?“

V řadě druhé jsou rozhovory s takzvanými úspěšnými lidmi prokládány rozhovory s lidmi takzvaně „neúspěšnými“, tedy podle veřejného mínění poraženými. Snad stojí za zmínku, že rozhovory s prvními jsou uvedeny vždy jménem, titulem, zatímco ta druhá skupina je uvedena jen iniciálami. Jako by se za svůj stav, za svou „neúspěšnost“ styděli.

Tato kniha zvláštních rozhovorů je ojedinělý, originální projekt. Autor knihy se neobává zařadit rozhovory jak s lidmi, kteří ve svém životě něčeho hmatatelného dosáhli, tak s lidmi, kteří jsou bez domova, prožili životní pády, zklamání, přesto se snaží bojovat, ale někdy také rezignují. Velmi oceňuji odvahu autora zveřejnit i rozhovory s bezdomovci, s lidmi, nad kterými tato společnost často ohrnuje nos.

Kdo je autorem této nenápadné knížky, která se dočkala již druhého vydání? Pavel Kosorin, ředitel Centra sociálních služeb Armády spásy Brno, maratonský běžec a spisovatel, který neustále glosuje realitu kolem sebe a své postřehy odívá do aforismů. Každodenně se potkává s chudobou, s lidskou bolestí, ale na druhou stranu se pohybuje také mezi lidmi, kteří jsou ve vyšších patrech společnosti. My, kdo jej známe, si ho nedovedeme představit bez všudypřítomného bločku, kam si něco neustále zaznamenává. Ano, jeho aforismy, jeho knihy vycházejí ze života. V této souvislosti se odvažují použít slova Jana Wericha: „Kudy jde, trousí moudrost.“ Pavel Kosorin pracuje s lidskou bídou, bolestí, osamocením jiných, někdy i s beznadějí. Čerpá sílu ze své živé víry a oporou je mu jeho manželka Simona, která je ovšem i jeho prvním kritikem. Jeho heslem je: „Člověče, snaž se a Hospodin ti požehná.“ Také rád naslouchá důrazům reformace: „Pouhou vírou, pouhou milostí, pouhou láskou.“ Proto pracuje s bezdomovci, s lidmi bez naděje, s lidmi odepsanými, s lidmi, kteří se občas dovedou dostat ze své tak hrozné, nepříznivé sociální situace. A proto o nich píše.

Pavel Kosorin nenapsal jen výše zmíněnou knihu, vydal mnoho knih aforismů, které můžete číst na webových stránkách www.neviditelnypes.cz, Moudro dne. Informace o jeho knihách jsou dostupné na <http://www.cesta-brno.cz/Kosorin.php>. Nebo můžete navštívit knihkupectví Cesta v Brně, hned naproti kostelu svatého Jakuba.

Antonín Plachý (redakčně kráceno)

KOSORIN, PAVEL. *Sláva vítězům, čest poraženým aneb Ameriku objevili bezdomovci.*
vydala Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR v roce 2012, 2. vyd.

možnost objednání: http://shop-apsscr.alvepi.com/product.php?id_product=198

„Za všechny peníze“

Dvě belgické školy nařídily letos všem svým 710 žákům (od 12 do 29 let), aby od začátku školního roku používali v učebnách tablety iPad, které si musejí ale sami opatřit, i přes nesouhlas některých rodičů a ministerstva školství. Školy se označily za průkopníky a nabízejí žákům, kteří tablet nemají, jeho pronájem za 160 eur (4 000 korun) měsíčně. Vedení škol ujistila rodiče, že náklady na zakoupení či pronájem iPadu se zčásti sníží tím, že se omezí počet fotokopíí a nákup jiných pomůcek, například kalkulaček, atlasů a učebnic.

Podobně argumentoval před pár lety třídní profesor a učitel tělocviku na jednom pražském víceletém gymnáziu, když sdělil rodičům na třídní schůzce, že se na školní lyžařský výcvikový kurz pojedje místo do Krkonoš tentokrát do Alp. V Alpách je více sněhu a je tam jistý, rovněž strava je tam lepší, více vleků a lanovek a na nich méně lyžařů. Samé výhody. Jen ta cena, asi 8000 Kč místo 2 500 za Krkonoše. To bylo pro matku samoživitelku poněkud moc. Ještě jsem se zeptala, zda bych nemohla dostat jako samoživitelka nějakou slevu. Pan profesor asi netušil, že pracuji v církvi, kde mám ještě menší plat než stávkující učitelé. Řekl, že to budou dokonce tak skvělé hory, že rodiče studentů, kteří mají ještě sourozence, by byli rádi, aby jely obě jejich děti.

Osm tisíc jsem tenkrát vskutku neměla, myslím, že to byl celý můj plat. Tak jsem syna nepřihlásila. Byl smutný a ještě smutnější, když měli jet všichni spolužáci a ti se pořád divili, že nejede. Pořád kroutili hlavami, jakou že to má kluk matku, která mu ani hory nedopřeje. Připomínalo to skoro šikanu; chudák kluk, celá třída jede, jen ta hrozná matka Malinová ho na hory nepustí. Nakonec matka Malinová podlehla, půjčila si peníze a kluka na hory přihlásila.

Autobusem se do Alp vypravila tedy celá třída. Ale jeden žák (ze zbohatlické rodiny, kde neměli problémy s penězi) odjžděl s horečkou ještě nedolčený a dobíral léky. Jeho rodiče asi netušili, jak je to vůči ostatním spolužákům bezohledné. Již cestou někteří začali zvracet. Po příjezdu do kýžených Alp dostávali postupně všichni horečku. Takže kvalitní alpskou stravu jedli z celého týdne jen dva dny, skvělé vlekly používali také pouhé

dva dny. Využili vlastně jen krásné pokojíky, spíše postele, horského hotelu. Po týdnu se třída vrátila v horečkách a s kašlem. Nejvíce to odnesl pan profesor, který tolik protežoval výcvikový kurz v Alpách, protože ho po návratu domů skolil oboustranný zápal plic. Byl to vskutku zájezd „za všechny peníze“.

Možná by stálo za úvahu, jestli by nebylo lepší, kdyby české děti jezdily zase do Krkonoš a děti v Belgii používaly obyčejné netbooky. Jinde ve světě mohou být děti rády, když mají ve třídě s hliněnou podlahou tabuli a k tomu co jíst. Domnívám se, že veřejné vzdělávání by mělo být inkluzivní, tedy, že by neměly být nijak vylučovány děti z různých (nízko)průměrných skupin či menšin.

Gabriela Fraňková Malinová

OZNÁMENÍ

Jubilejní almanach

k 230. výročí trvání a 200. výročí osamostatnění sboru v Rovečném obsahuje dějiny sboru, portréty farářů, kteří zde působili, seznamy konfirmandů od roku 1938 a zajímavé rozhovory s pamětníky.

Cena 100 Kč, k dostání na adrese FS ČCE, 592 65 Rovečné č. 174.

Ekonomické a etické křižovatky české energetiky.

Ekologická sece České křesťanské akademie zve na besedu Ekonomické a etické křižovatky české energetiky. Na toto téma promluví v úterý 13. listopadu 2012 v přizemí kláštera Emauzy (Praha 2, Vyšehradská 49) Mgr. Roman Juriga, ředitel Pravoslavné akademie Vilémov. Začátek je v 17.30 hodin, předpokládáný konec do 19.15 hodin.

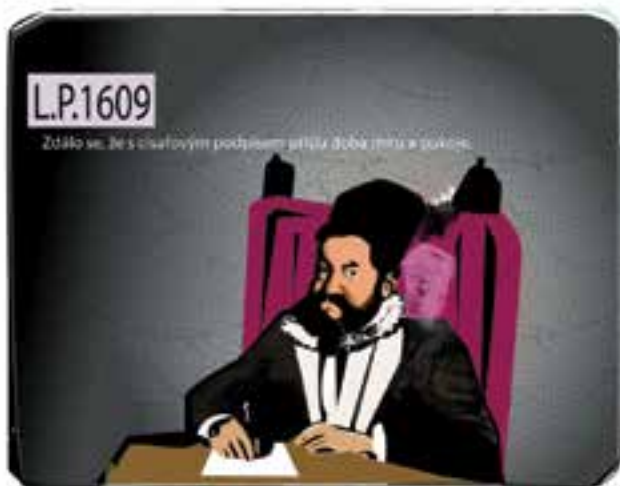
JNe

Příběh dvou přátel

podle knihy *Taková dlouhá cesta*
kreslí Kristian Malina

Zerotín nakonec vyvážel, ale zžímal bolestnou zkušenost, že v nejtěžších chvílích zůstane člověk vždycky sám. Nemohl počítat ani s porozuměním nejlepšího přítele, jakým mu byl Václav Budovec z Budova. Budovec nebyl zdaleka tak bohatý jako Zerotín, ale také patřil k Jednotě bratří.

Zdálo se, že s císařovým podpisem přijde doba míru a poklidu.

Roku 1609 podepsal císař Rudolf listinu, kde stálo černě na bílém, že nekatolíci mohou svobodně vyznávat svůj víru. Rudolf by nebyl tuto listinu nikdy dobrovolně podepsal, pokud by jej k tomu nedonutil odvážný a cílevědomý Budovec.

Netěšný Rudolf zemřel v šilomávě uprostřed svých sbírek na Pražském hradě. S císařem zemřelo i dodržování jeho listiny. Nový císař sídlil ve Vídni a v Praze vládli jen mistodřící.

Když dal broumovský opat zavítat evangelický chrám a arcibiskup poručil rozbít evangelikům v Hroboch u Duchcova kostel, nahromaděná nedůvěra vybuchla jako časovaná nálož.

Byl slavný den 23. května 1618. Evangeličtí stavové táhli na Hrad. Jen někteří věděli, že nejde jen o okázalou manifestaci rozněvářných evangeliků, ale o hrdební trest. Dva mistodřící byli v tajném zasedání šlechtických vůdců odsouzeni k smrti. Jedním ze soudců byl i Budovec.

Zerotín Budovcovi nikdy nezapomněl, že mu plín povstání zastal. Jako by mu nedověřoval, od té doby se cesty dvou přátel začaly roztvářet.

POZVÁNKA

Jubilejní 20. sbormistrovský kurz s premiérou Podhostýnské mše

Srdečně zveme zájemce o sbormistrovství, zpěváky, varhaníky a další hudbymilovné lidi na 20. sbormistrovský kurz, který proběhne od 16. do 18. listopadu 2012 ve středisku Sola gratia v Bystřici pod Hostýnem.

Během kurzu budeme nacvičovat novou skladbu „Missa subhostinensis“, sepsanou pro toto jubileum. Skladba chce vyjádřit Pánu Bohu vděčnost za všechna dosavadní setkání, jejichž hlavním cílem je školení sbormistrů v Českobratrské církvi evangelické. Na kurzu bude možnost si zakoupit notovou partituru s komentářem.

Premiéra Podhostýnské mše zazní v podání účastníků kurzu při koncertu v neděli 18. listopadu 2012 ve 14 hodin v kostele sv. Jiljí v Bystřici pod Hostýnem.

Zahájení kurzu – v pátek 16. 11. 2012 v 19.45 hodin v kapli Sola gratia. Náklady na noclehy a stravo-

vání (sobota: snídaně, oběd, večeře; neděle: snídaně, oběd) činí 1 080 Kč za osobu (ubytování v hlavní budově), nebo 1 000 Kč (ubytování v chaloupce). Po skončení kurzu účastníci obdrží potvrzení o účasti na kurzu. Na tento kurz je možno se přihlásit do

12. 11. 2012, a to formou závazné písemné přihlášky. Uveďte jméno a příjmení, věk, bydliště, telefon, e-mail, datum a zašlete na níže uvedenou adresu poštou nebo e-mailem.

Na setkání pod Hostýnem se opět těší

Ladislav Moravetz, celocírkevní kantor
*moravetz@e-cirkev.cz, 737 506 119, Na Chaloupkách 172,
768 72 Chvalčov*

Evangelický měsíčník

ČESKÝ BRATR

vydává Českobratrská církev evangelická

Chystáme:

Co můžeme jako křesťané nabídnout k tématu...

Kultura, evangelická nakladatelství

REDAKČNÍ RADA

šéfredaktorka: Daniela Ženatá
redaktorka: Gabriela Fraňková Malinová
členové: Romana Čunderlíková,
Šárka Grauová, Pavel Hanych, Jiří Hoblík,
Jan Kirschner, Tomáš Pavelka,
Jana Plíšková, Lenka Ridzoňová,

NA OBÁLCE

a ilustrační fotky uvnitř listu:
Pavel Capoušek

REDAKČNÍ UZÁVĚRKA

Redakční uzávěrka listopadového čísla je 21. 10. 2012
Vyhrazujeme si právo nevyžádané příspěvky krátit.

DISTRIBUCE PRO ZRAKOVĚ POSTIŽENÉ

elektronicky: Diakonie ČCE,
Klimentská 18, 110 05 Praha 1,
tel.: 222 316 306,
e-mail: szp@diakoniece.cz

TISKNE

M.I.B. production service s.r.o.,
Papírenská 1, 166 11 Praha, 6
(ev. č. MK ČR E810), vychází 12x ročně,
jednotlivá čísla 25 Kč, předplatné 290 Kč,
do zahraničí 790 Kč.
Informace o předplatném
podá, objednávky rozšiřuje
(i do zahraničí) redakce

ADRESA REDAKCE A ADMINISTRACE

Jungmannova 9, p. p. 466,
111 21 Praha 1,
tel.: 224 999 236,
e-mail: ceskybratr@e-cirkev.cz,
www.e-cirkev.cz, sekce Publikační,
časopis Český bratr

www.ceskybratr.cz

ISSN 1211-6793